

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO
INŠPEKTORAT RS ZA INFRASTRUKTURO

Vožarski pot 12, 1000 Ljubljana

T: 01 420 44 88
F: 01 420 44 10
E: gp.irsi@gov.si
www.ii.gov.si

LETNO POROČILO O DELU INŠPEKTORATA RS ZA INFRASTRUKTURO ZA LETO 2019

Datum: April 2020
Številka: 010-2/2019-2

KAZALO

1	UVOD	1
1.1	REALIZACIJA FINANČNEGA NAČRTA	2
2	SLUŽBA ZA SKUPNE IN PRAVNE ZADEVE	4
2.1	POSTOPKI JAVNIH NAROČIL	4
2.2	IZTERJAVE GLOB, SODNIH TAKS IN STROŠKOV IZVRŠB	5
2.3	DOSTOP DO INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA	5
2.4	DRŽAVNO ODVETNIŠTVO RS	5
2.5	MEDIJI	5
3	INŠPEKCIJA ZA CESTNI PROMET	6
3.1	PRISTOJNOSTI IN ZAKONODAJA	6
3.2	INŠPEKCIJSKI NADZOR	6
3.3	INŠPEKCIJSKI UPRAVNI POSTOPEK	7
3.4	PREKRŠKOVNI POSTOPEK	10
3.5	AKCIJE V LETU 2019	11
3.6	OSTALO	12
4	INŠPEKCIJA ZA CESTE, ŽELEZNIŠKI PROMET, ŽIČNIŠKE NAPRAVE IN SMUČIŠČA	14
4.1	INŠPEKCIJSKI NADZOR CEST	14
4.1.1	Pristojnost in zakonodaja	14
4.1.2	Inšpekcijski nadzor	14
4.1.3	Inšpekcijski upravni postopek	16
4.1.4	Prekrškovni postopek	18
4.1.5	Akcije v letu 2019	18
4.1.6	Ostalo	19
4.2	INŠPEKCIJSKI NADZOR ŽELEZNIŠKEGA PROMETA	20
4.2.1	Pristojnost in zakonodaja	20
4.2.2	Inšpekcijski nadzor	20
4.2.3	Inšpekcijski upravni postopek	22
4.2.4	Prekrškovni postopek	23
4.2.5	Akcije v letu 2019	23
4.2.6	Ostalo	26
4.3	INŠPEKCIJSKI NADZOR ŽIČNIŠKIH NAPRAV IN SMUČIŠČ	26
4.3.1	Pristojnost in zakonodaja	30
4.3.2	Inšpekcijski nadzor	30
4.3.3	Inšpekcijski upravni postopek	30
4.3.4	Prekrškovni postopek	28
4.3.5	Akcije v letu 2019	30
4.3.6	Ostalo	30
5	INŠPEKCIJA ZA ENERGETIKO IN RUDARSTVO	31
5.1	PODROČJE ELEKTRO ENERGETIKE	31
5.1.1	Pristojnost in zakonodaja	31
5.1.2	Inšpekcijski nadzor	31
5.1.3	Inšpekcijski upravni postopek	32
5.1.4	Prekrškovni postopek	35
5.1.5	Akcije v letu 2019	35
5.1.6	Ostalo	53
5.2	PODROČJE STROJNE ENERGETIKE	53
5.2.1	Pristojnost in zakonodaja	53
5.2.2	Inšpekcijski nadzor	38
5.2.3	Inšpekcijski upravni postopek	53
5.2.4	Prekrškovni postopek	41
5.2.5	Akcije v letu 2019	41
5.2.6	Ostalo	53
5.3	PODROČJE RUDARSTVA	53
5.3.1	Pristojnost in zakonodaja	53
5.3.2	Inšpekcijski nadzor	53
5.3.3	Inšpekcijski upravni postopek	53

5.3.4	Prekrškovni postopek	53
5.3.5	Akcije v letu 2019.....	53
5.3.6	Ostalo	48
5.3.7	POROČILO O VARNOSTI IN ZDRAVJU PRI DELU V RUDARSTVU	48
5.3.7.1	Uvod.....	48
5.3.7.2	Varnost in zdravje pri delu v rudarstvu	49

1 UVOD

Inšpektorat RS za infrastrukturo, krajše IRSI (v nadaljevanju Inšpektorat) kot organ v sestavi Ministrstva za infrastrukturo opravlja naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem predpisov na področju železniškega prometa, cestnega prometa in prometne infrastrukture za ti vrsti prometa ter na področju žičniških naprav in varnosti na smučiščih, naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem določb predpisov, ki določajo pravila glede prevozov blaga in potnikov v cestnem prometu, predpisov, ki določajo pravila glede časov vožnje, odmorov in počitkov mobilnih delavcev in uporabe zapisovalne opreme, predpisov, povezanih z delom subjektov, ki usposablajo kandidate za voznike motornih vozil, izvajajo programe za voznike začetnike in izvajajo programe dodatnih izobraževanj in usposabljanj voznikov, predpisov, ki urejajo pogoje za dajanje motornih in priklopnih vozil na trg, njihovo registracijo in udeležbo v cestnem prometu, pogoje za opravljanje nalog strokovnih in registracijskih organizacij, predpisov, ki določajo pogoje za prevoz nevarnega blaga za posamezne vrste prometa, naloge inšpekcijskega nadzora nad izvrševanjem zakona, ki ureja energijo in podzakonskih predpisov, izdanih na podlagi zakona ter drugih predpisov, ki pooblaščajo energetske inšpektorje za izvajanje nadzora, in naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem določil zakona, ki urejajo rudarstvo in na njegovi podlagi izdanih predpisov, tehničnih predpisov in predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu ter drugih predpisov pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin ter pri izvajanju drugih rudarskih del.

V letnem poročilo o delu Inšpektorata so zajeta vsa področja dela, nad katerimi je organ v letu 2019 v skladu z dodeljenimi pooblastili izvajal nadzor. Organiziranje in planiranje dela Inšpektorata je temeljilo na programskih ciljih dela Ministrstva za infrastrukturo ter dokumentih Evropske unije. Inšpekcijski nadzori so se opravljali z namenom preverjanja spoštovanja zakonskih določb in so bili usmerjeni predvsem na področja, v okviru katerih se v praksi iz preteklih izkušenj zaznava nespoštovanje predpisov oziroma se ugotavljajo problemi pri izvajanju le-teh. Posebna pozornost je bila namenjena področjem, v okviru katerih bi lahko bila, zaradi nespoštovanja predpisov, neposredno ogrožena človeška življenja ali zdravje ljudi ter storjena večja materialna škoda.

V okviru Inšpektorata delujejo tri inšpekcije, ki izvajajo nadzor na sedmih upravnih področjih. Vsako upravno področje ima svoje specifične, kar se odraža v načinu izvajanja nadzora in ukrepanja. Iz tega razloga ima Inšpektorat za vsako upravno področje določene temeljne naloge in ključne besede.

Temeljne naloge so segment nadzora znotraj enega upravnega področja, ki je lahko urejeno z enim ali več zakoni. Ključne besede pa so določene glede na posamezne segmente nadzora znotraj temeljnih nalog, pri čemer je lahko ena ključna beseda skupna več temeljnim nalogam. Inšpektorat vsako leto za posamezno inšpekcijo predvidi število inšpekcijskih pregledov po temeljnih nalogah.

Glede na obseg načrtovanih inšpekcijskih pregledov je Inšpektorat izvajal tako celovite kot tudi tematske inšpekcijske nadzore. Celoviti nadzori so se izvajali z namenom ugotavljanja celotnega stanja nad zakonitostjo in strokovnostjo dela zavezanca s področja dela posamezne inšpekcije. Tematski nadzori so se pri zavezancih opravljali na delu posameznega področja inšpekcije, ki z vidika uresničevanja posameznega materialnega predpisa, predstavlja posebno problematiko, ali pa z namenom pridobivanja podatkov o realnem stanju kot posnetek stanja, na določenem upravnem področju. Glede na način izvedbe so posamezne inšpekcije opravljele tako napovedane kot tudi nenapovedane inšpekcijske preglede. Z namenom preverjanja ali so zavezanci v določenem roku izpolnili odrejene inšpekcijske ukrepe za odpravo ugotovljenih nepravilnosti pa so se izvajali kontrolni inšpekcijski pregledi.

Inšpektorat je obravnaval prijave, pobude, pritožbe in obvestila, ki jih je prejel od fizičnih ali pravnih oseb. Glede na sume kršitev, ki so izhajali iz prejetih dopisov, so se uvedli izredni inšpekcijski nadzori. Zaradi obvladljivega števila prejetih prijav so se prijave obravnavale tekoče.

Inšpektorat je izvedel različne usmerjene akcije na področjih, kjer so bile v preteklem obdobju ugotovljene večje nepravilnosti in na področjih, kjer na novo nadzor določa sprememba posamezne področne zakonodaje. Glede na področje nadzora se je Inšpektorat aktivno vključeval tudi v skupne akcije različnih Inšpektoratov RS in s tem nadaljeval z že vzpostavljeno prakso.

1.1 REALIZACIJA FINANČNEGA NAČRTA

Proračunska postavka		Sprejeti proračun 2019 (v evrih)	Veljavni proračun 2019 (v evrih)	Realizacija 2019 (v evrih)
130080	Plače na področju energetike	1.507.000	1.016.134	1.015.358
130081	Materialni stroški na področju energetike	195.000	142.650	128.604
130082	Plače na področju prometu	2.082.000	2.021.200	2.018.979
130083	Materialni stroški na področju prometu	214.000	166.158	151.008
290910	Investicije in investicijsko vzdrževanje	180.000	142.779	99.921
153209	Izvrševanje inšpekcijskih odločb - energetika	15.000	10.000	7.393
153210	Izvrševanje inšpekcijskih odločb - promet	15.000	1.000	0
153211	Stvarno premoženje - sredstva kupnine od prodaje stvarnega premoženja	2.500	18.708	0
153212	Odškodnine iz naslova zavarovanj	1.000	327	0
Skupaj (EUR)		4.211.500	3.518.956	3.421.263

Plače

Sredstva na proračunski postavki 130080 in 130082 so bila porabljena za izplačilo plač zaposlenim na podlagi sprejetih zakonov in pravilnikov, ki urejajo sistem plač v državni upravi, sprejeto sistemizacijo delovnih mest, kadrovskim načrtom in sklepi vlade o izplačevanju uspešnosti in dodatkov. Zaposleni so plače prejeli v skladu z oceno delovnega mesta, ki ga zasedajo in doseženo uspešnostjo pri opravljenem delu.

Za plače zaposlenim je bilo v letu 2019 porabljenih skupno 3.034.337 evrov, oz. 99,91 % veljavnega proračuna za leto 2019 (3.037.334 evrov).

Materialni stroški

Sredstva na proračunski postavki 130081 in 130083 so bila porabljena za vzdrževanje voznega parka, za nabavo manjkajoče osebne varovalne in delovne opreme zaposlenim kot tudi za pisarniški material, za plačilo komunikacijskih storitev, poštne, stroškov službenih potovanj, tekočega vzdrževanja opreme, najemnin, članarine, izobraževanja, zdravniških pregledov in za plačilo drugih operativnih odhodkov.

Za nemoteno delovanje Inšpektorata je bilo v okviru materialnih stroškov v letu 2019 skupno porabljenih 279.612 evrov, oz. 90,55% veljavnega proračuna za leto 2019 (308.808 evrov).

Investicije in investicijsko vzdrževanje državnih organov

Sredstva na proračunski postavki 290910 so bila porabljena za nakup novih oz. zamenjava dotrajanih službenih vozil, specifične programske opreme, nakup klimatske naprave ter nabavo mobilnih telefonskih aparatov in druge opreme v manjšem obsegu, kot je bilo načrtovano v načrtu nabav za leto 2019.

Za nakup osnovnih sredstev je bilo v letu 2019 porabljeno 99.921 evrov, oz. 69,98% veljavnega proračuna za leto 2019 (142.779 evrov).

Izvrševanje inšpekcijskih odločb

Sredstva na proračunski postavki 153209 in 153210 so namenjena za izplačilo stroškov nastalih pri izvrševanju inšpekcijskih odločb.

V letu 2019 smo na področju energetike za izplačilo stroškov nastalih pri izvrševanju inšpekcijskih odločb porabili 7.393 evrov.

Namenska sredstva - postavka

Sredstva na proračunski postavki 153211 in 153212 so namenjena za plačilo namensko določenih stroškov oz. za plačilo stroškov po namenskih postavkah.

Neporabljena sredstva se prenašajo iz leta v leto in so namenjena za izplačilo plačil stvarnega premoženja – sredstva kupnine od prodaje stvarnega premoženja (avtomobili), ter za plačilo odškodnin iz naslova zavarovanj.

V letu 2019 ni bilo izplačil iz namenskih postavk.

2 SLUŽBA ZA SKUPNE IN PRAVNE ZADEVE

V Službi za skupne in pravne zadeve (v nadaljevanju Služba) se izvajajo naloge, ki se nanašajo na zagotavljanje:

- pogojev za delo Inšpektorata kot celote,
- naloge administrativno - tehničnega, kadrovskega in finančnega poslovanja,
- naloge pravne pomoči pri vodenju postopkov,
- naloge enotnega delovanja administracije ter
- dela na področju upravljanja z dokumenti in dokumentarnim gradivom na nivoju celotnega Inšpektorata.

V letu 2019 je Služba prvenstveno izvajala naloge, ki se nanašajo na zagotavljanje pogojev za delo Inšpektorata kot celote. Izvedene naloge so bile vezane na pridobitev poslovnih prostorov, osnovnih sredstev (vozila, računalniška oprema,...), drugih sredstev in opreme potrebnih za ustrezno in varno opravljanje delovnih nalog vseh zaposlenih (osebna varovalna oprema, delovna oprema). Inšpektorat opravlja delo na 14 lokacijah (sedežu organa in 13 inšpekcijskih pisarnah), pri čemer je bilo potrebno za nemoteno delovanje poskrbeti za zagotovitev formalnopravnega obratovanja poslovnih prostorov.

Zaposleni v okviru Službe skrbijo za redno vzdrževanje službenih vozil kot tudi njihovo morebitno zamenjavo, zagotavljajo nemoteno delovanje informacijskih sistemov in računalniške opreme, saj vsi zaposleni pri svojem delu uporabljajo osebne računalnike. Inšpektorji na terenu uporabljajo prenosne računalnike, tiskalnike in drugo specialno opremo, ki je nujna za izvajanje delovnih nalog.

Glavne naloge kadrovskega poslovanja se nanašajo na načrtovanje, izbiro, razvoj in izobraževanje kadrov, kamor sodi tudi zaposlovanje in napredovanje javnih uslužbencev. Na kadrovsko področje sodi tudi sodelovanje pri pripravi delovnopravnih in organizacijskih aktov s področja ravnanja s kadrovskimi viri. Kadrovske del Službe pripravlja tudi analize in strokovne podlage kadrovskih načrtov ter podlage za odločanje o pravicah in obveznostih javnih uslužbencev.

Dne 19.6.2019 se je večji del finančnega poslovanja na pobudo vodje Finančnega sektorja na Ministrstvu za infrastrukturo preneslo iz MZI na Inšpektorat. Finančno poslovanje zajema poleg finančnega načrtovanja (proračun, načrt nabav in gradenj), spremljanja in kontrole porabe finančnih sredstev Inšpektorata (zbiranje, urejanje in priprava finančne dokumentacije, priprava zaključnega računa) tudi samo izvedbo izplačil in pripravo, ter spremljanje mesečnega likvidnostnega načrta plačil. V finančno poslovanje sodijo tudi druge naloge, pomembne za nemoteno delovanje Inšpektorata, kot je sodelovanje pri postopkih javnih naročil, spremljanje pogodbenih obveznosti, obdelava finančnih dokumentov, ter evidentiranje osnovnih sredstev in priprava letnega popisa.

Naloge pravne pomoči in podpore se nanašajo na nudenje pravne pomoči v zvezi z uporabo materialnih ter procesnih predpisov v inšpekcijskih in prekrškovnih postopkih. V okviru pravne podpore se oblikujejo predlogi in rešitve za sistemsko izvrševanje inšpekcijskega nadzora v okviru predpisov, ki jih nadzira Inšpektorat. Prav tako se pripravljajo osnutki internih aktov, izvajajo se postopki javnih naročil vključno s pripravo pogodb, spremlja se nastajajoča zakonodaja ter aktivno sodeluje pri pripravi zakonskih in podzakonskih predpisov.

Pri opravljanju del in nalog Inšpektorata nastaja ogromno dokumentov in dokumentarnega gradiva, za katerega je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo zagotoviti učinkovito, zakonito in enotno evidentiranje, hrambo in uničenje. Služba je tako skrbni tudi za predpisano upravljanje dokumentov in dokumentarnega gradiva na nivoju celotnega Inšpektorata.

Uspešno izvedene naloge s strani Službe se odražajo v večji učinkovitosti inšpekcijskega nadzora s strani inšpektorjev, podredno večjem spoštovanju zakonskih in podzakonskih določb.

2.1 POSTOPKI JAVNIH NAROČIL

V letu 2019 je bilo v okviru skupnih javnih naročil sklenjenih 6 pravnih aktov v skupni višini 146.872,48 evrov. V okviru finančno-materialnega poslovanja je Inšpektorat izvedel 96 postopkov evidenčnih naročil. Skupno je bilo v teh postopkih prevzetih obveznosti v višini 212.093,27 evrov.

V okviru vseh javnih naročil prevzetih obveznosti v skupnem znesku 358.965,75 evrov.

2.2 IZTERJAVE GLOB, SODNIH TAKS IN STROŠKOV IZVRŠB

Inšpektorat je v postopku prisilne izterjave izvršljivih odločitev (odločbe in sklepi), v obdobju od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2019, posredoval na Finančno upravo RS, krajše FURS, 131 predlogov za prisilno izterjavo, v skupni višini 178.921,30 evrov. Od tega je bilo izterjanih 50.803,22 evrov.

Predlogov za prisilno izterjavo v prekrškovnih zadevah je bilo, posredovanih na FURS Murska Sobota, 107 v skupni višini 157.867,00 evrov, od tega izterjanih skupaj 39.687,02 evrov.

Predlogov za prisilno izterjavo v upravnih zadevah, posredovanih na FURS Celje, 39 v skupni višini 21.054,30 evrov, od tega izterjanih skupaj 11.116,20 evrov.

Vrsta terjatve	Višina terjatve	Izterjane terjatve	Število predlogov
Upravna	21.054,30 evrov	11.116,20 evrov	24
Prekrškovna	157.867,00 evrov	39.687,02 evrov	107
Skupaj	178.921,30 evrov	50.803,22 evrov	131

2.3 DOSTOP DO INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA

Na podlagi Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14 in 19/15 – odl. US, v nadaljevanju ZDIJZ, 102/15 in 7/18) organ posreduje informacije javnega značaja (v nadaljevanju IJZ) fizičnim in pravnim osebam, za katere zaprosijo, seveda ob pogoju, da te informacije zadostijo zakonski dikciji IJZ. Osnovni podatki in informacije glede IJZ so objavljeni na spletni strani organa.

V letu 2019 je organ obravnaval (rešil) 9 zahtev za dostop do informacij javnega značaja, od katerih je bilo v celoti ugodeno v 1 (eni) zahtevi, delno ugodeno v 8 (osmih) zahtevah, v celoti ni bila zavrnjena nobena zahteva. Zoper odločbe organa je bila v letu 2019 vložena ena pritožba na Informacijskega Pooblaščenca.

2.4 DRŽAVNO ODVETNIŠTVO RS

Državno odvetništvo RS (DODV) je državni organ, ki opravlja strokovne naloge na področju varstva premoženjskih in drugih pravic in interesov države prek pravnega zastopanja pred sodišči in upravnimi organi v Republiki Sloveniji, pred tujimi sodišči in tujimi arbitražami, ter pred mednarodnimi sodišči in mednarodnimi arbitražami. DODV je v letu 2019 zastopal Inšpektorat v treh sodnih postopkih iz predhodnega leta. Novih sodnih postopkov v letu 2019 ni bilo.

Inšpektorat je po DODV v letu 2019 prijavil v stečajni postopek terjatev do enega dolžnika, nad katerim je bil začet postopek zaradi insolventnosti.

2.5 MEDIJI

V letu 2019 je Inšpektorat medijem samostojno posredoval 48 odgovorov na novinarska vprašanja, od tega s področja dela:

- Inšpekcije za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča 11 odgovorov,
- Inšpekcije za cestni promet 6 odgovorov,
- Inšpekcije za energetiko in rudarstvo 17 odgovorov.

Za pripravo skupnega medijskega odgovora več državnih organov je Inšpektorat posredoval na Ministrstvo za infrastrukturo 14 odgovorov na novinarska vprašanja.

3 INŠPEKCIJA ZA CESTNI PROMET

Inšpekcija za cestni promet je inšpekcijske nadzore na sedežu zavezancev in na terenu opravljala v skladu z letnim in mesečnimi načrti ter obdobjno načrtovanimi akcijskimi tematskimi nadzori. Pri izdelavi le teh so bile upoštevane smernice ministrstva, predvsem pa obveznosti, ki izhajajo iz predpisov EU, ki se nanašajo na prevoze potnikov in blaga, »socialno zakonodajo« in tehnično brezhibnost vozil v cestnem prometu ter potreb po pristojnem nadzoru upoštevajoč zakonodajna pooblastila ter stanje in razmere v Republiki Sloveniji.

3.1 PRISTOJNOSTI IN ZAKONODAJA

V skladu s pooblastili in nalogami, ki izhajajo iz nacionalnih predpisov (zakonov, uredb, pravilnikov,...), Uredb in Direktiv EU kakor tudi mednarodnih pogodb in sporazumov, inšpektorji opravljajo nadzor predvsem nad izvajanjem določb:

- Zakona o prevozih v cestnem prometu (ZPCP-2, Uradni list RS, št. 6/16 – uradno prečiščeno besedilo in 67/19), Uredbe (ES) št. 1071/09, Uredbe (ES) št. 1072/09, Uredbe (ES) št. 1073/09, Sporazuma INTERBUS, Resolucije CEMT in mednarodnih (bilateralnih) sporazumov o cestnih prevozih oseb in blaga;
- Zakona o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozih (ZDCOPMD, Uradni list RS, št. 45/16 – uradno prečiščeno besedilo in 62/16 – popr.), Uredbe (ES) št. 561/2006, Uredbe (ES) št. 165/14, Direktive 2006/22/ES, Direktive 2002/15/ES, Direktive Komisije 2009/5/ES, AETR - Evropskega sporazuma o delu posadk vozil, ki opravljajo mednarodne cestne prevoze;
- Zakona o prevozu nevarnega blaga (ZPNB, Uradni list RS, št. 33/2006 – UPB1, 41/09, 97/10, 56/15), Evropskega sporazuma o mednarodnem cestnem prevozu nevarnega blaga (ADR), s prilogi A in B);
- Zakona o motornih vozilih (ZMV-1, Uradni list RS, št. 75/17), Uredbe (ES) 1222/2009; Uredba (EU) 168/2013, Direktive 2007/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta (s spremembami), Direktive 2014/45/EU Evropskega parlamenta in Sveta (s spremembami), Direktive 2014/47/EU Evropskega parlamenta in Sveta (s spremembami) ter Uredbe (EU) 2018/858 Evropskega parlamenta in Sveta;
- Zakona o voznikih (ZVoz-1, Uradni list RS, št. 85/16, 67/17, 21/18 - ZNOrg, 43/19);
- Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-1, Uradni list RS, št. 32/14, 47/15-ZZSTD in 43/19);
- Zakona o pravilih cestnega prometa (ZPrCP, Uradni list RS, št. 109/10, 57/12, 63/13, 68/16, 54/17, 69/17, 3/18 - odl. US, 43/19 - ZVoz-1B);
- Bilateralnih in multilateralnih mednarodnih sporazumov s področja prevozov oseb in blaga v cestnem prometu.

3.2 INŠPEKCIJSKI NADZOR

Naloge Inšpekcije za cestni promet so zaradi pristojnosti po različnih zakonih obsežne in zelo raznolike. Inšpekcijski nadzor na področju cestnega prometa obsega nadzor izvrševanja nacionalne zakonodaje s področja prometa ter mednarodnih sporazumov, zakonodaje EU, zakonov ter drugih predpisov, ki urejajo področja: prevozov potnikov in blaga v cestnem prometu, »socialne zakonodaje«, vozil, voznikov ter prevozov nevarnega blaga.

Nadzor prevozov v cestnem prometu

Inšpektorji za cestni promet nadzorujejo izpolnjevanje in zagotavljanja enakosti pogojev dostopa na trg ter odgovornosti izvajalcev cestnih prevozov glede:

- izpolnjevanja pogojev za opravljanje dejavnosti prevozov blaga in oseb v cestnem prometu,
- izvajanja notranjih in mednarodnih prevozov potnikov,
- izvajanje notranjih in mednarodnih prevozov blaga,
- izvajanja avto taksi dejavnosti,
- nadzora nad dovolilnicami in dovoljenji,

- nadzora nad plačilnimi roki prevoznikov,
- izvajanje nadzorov nad rednim usposabljanjem voznikov.

Nadzor »socialne zakonodaje«

Inšpektorji za cestni promet nadzorujejo izpolnjevanje pogojev ter odgovornosti izvajalcev cestnih prevozov glede:

- ustreznosti razporejanja voznikov na delo in izvajanju kontrole nad delom voznikov,
- vodenja predpisanih evidenc o delu voznikov,
- spoštovanja določil, ki se nanašajo na delovni čas, odmore in počitke voznikov,
- pravilnosti uporabe tahografa,
- dela delavnic za tahografe (postopki vgradnje, preverjanja, popravil, ...),
- pravilnosti postopkov izdajatelja kartic za digitalne tahografe.

Nadzor nad področjem "motorna vozila"

Inšpektorji za cestni promet nadzorujejo izpolnjevanje pogojev ter odgovornosti pravnih subjektov, izvajalcev pooblastil ter udeležencev v cestnem prometu:

- nad strokovnimi pooblaščenimi organizacijami (zavezanci) na podlagi ZMV-1,
- nad tehnično brezhibnostjo vozil udeleženih v cestnem prometu, na podlagi ZMV-1,
- izvajanja postopkov tehničnih pregledov motornih in priklopnih vozil,
- izvajanja postopkov registracije motornih in priklopnih vozil, v pooblaščenih registracijskih organizacijah,
- nad skladnostjo vozil, njihovih delov in opreme ter delom proizvajalcev vozil, njihovih pooblaščenih zastopnikov in distributerjev vozil in njihovih delov.

Nadzor nad področjem "vozniki"

Inšpektorji za cestni promet nadzorujejo izpolnjevanje kadrovske in materialne pogojev ter proces pridobivanja znanja pri programih usposabljanja. Inšpektorji izvajajo nadzor na podlagi ZVoz-1:

- nad organizacijami za usposabljanje kandidatov za voznike motornih vozil ter voznikov,
- nad potekom izvajanja usposabljanja po programih na terenu.

Nadzor nad prevozi nevarnega blaga v cestnem prometu

Inšpektorji za cestni promet nadzorujejo izpolnjevanje pogojev ter odgovornosti izvajalcev cestnih prevozov glede:

- spoštovanja določil ZPNB in ADR sporazuma,
- dela varnostnih svetovalcev za prevoz nevarnega blaga,
- izvajanjem usposabljanj za voznike po ADR,
- izvajanjem pregledov cistern za prevoze po ADR.

3.3 INŠPEKCIJSKI UPRAVNI POSTOPEK

Inšpektorji za cestni promet so, poleg prenesenih odprtih inšpekcijskih zadev iz preteklega obdobja, v letu 2019 prejeli 146 prijav, začeli 2265 novih inšpekcijskih zadev ter zaključili 1948 inšpekcijskih zadev. Skupno je bilo v letu 2019 izvedeno 2557 inšpekcijskih pregledov.

2019	Inšpekcija za cestni promet
Število prejetih prijav	146
Število obravnavanih zadev	2557

Tako na sedežu podjetij kot na cesti se inšpekcijski nadzori izvajajo kompleksno in v eni inšpekcijski zadevi je praviloma izveden inšpekcijski pregled po več zakonskih pristojnostih predpisanih v več zakonskih aktih.

Največ inšpekcijskih pregledov je bilo opravljenih v povezavi s področjem nadzora po socialni zakonodaji na sedežu prevoznika in na cesti. Inšpekcijski upravni ukrepi se zaradi specifičnosti področja

nadzora izrekajo redkeje. Večinoma se izrekajo ukrepi prepovedi vezani na voznika ali vozilo (tudi kot t.i. odredbe) ter v manjši meri kot ureditveni ukrepi ali prepovedi glede opravljanja dejavnosti.

V letu 2019 so inšpektorji za cestni promet v zvezi s postopki izdali 31 odgovorov prijaviteljem ter 732 odgovorov in dopisov drugim organom. Število odgovorov prijaviteljem je majhno kajti večina prejetih prijav je ali anonimnih ali prejetih kot odstop ali obvestilo s strani drugega organa. Zaradi sodelovanja inšpekcije z drugimi domačimi in tujimi nadzornimi organi pa je zato večje število odgovorov posredovanih drugim organom.

Zoper izrečene inšpekcijske ukrepe lahko stranke v postopku vložijo pravna sredstva. V letu 2019 Inšpekcija za cestni promet ni prejela nobene pritožbe zoper izdane upravne akte.

Natančnejše stanje s podatki o pomembnejših dejanjih in ukrepih v okviru inšpekcijskih upravnih postopkov v letu 2019 je razvidno iz naslednje tabele:

2019	Upravna dejanja in ukrepi
Zapisnik: redni pregled	811
Zapisnik: izredni pregled	56
Zapisnik: kontrolni pregled	121
Zapisnik: cestni pregled (socialna zakonodaja)*	879
Zapisnik: TBV (tehnična brezhibnost vozil)*	234
Zapisnik IP z zaslišanjem	1
Zapisnik: RAPEX*	370
Zapisnik: TAHOEV (napake tahografa)*	85
Odredbe in prepovedi po ZDCOPMD in ZMV	8
Opozorila na zapisnik po ZIN	53
Odločbe	10
Število odgovorov prijaviteljem	31
Število dopisov in odgovorov drugim organom	732

Opomba:

* Gre za specialno obliko zapisnika Inšpekcije za cestni promet v inšpekcijskem pregledu.

Po tematskih sklopih oz. temeljnih nalogah je Inšpekcija za cestni promet glede na plan za leto 2019 izvedla:

Področje nadzora /število inšpekcijskih pregledov	Plan 2019	Dejansko 2019	% izpolnitve plana
Nadzor prevozov potnikov v notranjem cestnem prometu ¹⁾	240	375	156
Nadzor prevozov blaga in potnikov v cestnem prometu – na cesti ²⁾	950	1114	117
Nadzor dovolilnic in plačilnih rokov na sedežu prevoznika	20	17	85
Nadzor nad socialno zakonodajo in zapisovalno opremo (nadzori na sedežu podjetij) ³⁾	360	375	104
Nadzor delavnic za kontrolo tahografov	20	20	100
Nadzor po ZPNB (nevarnega blaga po ADR) ⁴⁾	30	20	67

Nadzor po ZMV (strokovne organizacije za tehnične preglede, registracijske organizacije, skladnost,...) ⁵⁾	90	117	130
Nadzor po ZMV (postopki v sistemu RAPEX, odpoklici,...)	400	370	88
Nadzor pooblaščenih organizacij za usposabljanje učiteljev predpisov in voženj ter kandidatov za voznike motornih vozil ⁶⁾	90	126	126
Nadzor pooblaščenih centrov in programov za usposabljanje voznikov v sistemu kvalifikacij voznikov (po ZPCP-2)	20	23	115
SKUPNO ŠTEVILO⁷⁾	2220	2557	114

Opombe:

¹⁾ Zajeto je število inšpekcijskih pregledov potnikov v notranjem cestnem prometu (linijski, občasni in taksi prevozi). Število nadzorov je povečano iz naslova med letom dodane nenačrtovane akcije nadzora javnih linijskih prevozov potnikov na sedežu prevoznika.

²⁾ Zajeto je število inšpekcijskih pregledov, ki se opravijo na cesti nad prevozi po pristojnostih iz ZPCP-2 (licence, dovolilnice in dovoljenja v blagovnem in potniškem prometu), ZDCOPMD (časi vožnje in počitkov voznikov ter uporaba zapisovalne opreme) ter ZMV (cestni pregled tehnične brezhibnosti vozil). Višje število nadzorov na cesti od načrtovanega je zaradi izvedbe izrednih skupnih aktivnosti z ostalimi nadzornimi organi (sodelovanje v dvodnevem kontinuiranem nadzoru Policije ter izvedba mednarodnega sodelovanja s tujimi nadzornimi organi in policijo v obliki nadzorov v cestnem prometu).

³⁾ Obveznost določena z Direktivo ES/22/2006 glede števila pregledanih delovnih dni voznikov na sedežu podjetij za leto 2019 v obsegu 142.000 pregledov delovnih dni voznikov je presežena (pregledanih 148.496 delovnih dni voznikov).

⁴⁾ Načrtovano število inšpekcijskih pregledov ni doseženo iz naslova prevzema druge funkcije v organu IRSI s strani koordinatorke za nadzore ADR med letom. Potrebna je bila reorganizacija področja in nenačrtovanega kadrovskega izpada ni bilo moč nadoknaditi tekom leta.

⁵⁾ Preseganje načrtovanega števila nadzorov je posledica potrebe po prilagoditvi nadzorov problematiki med letom. S strani drugih nadzornih organov so bili izpostavljeni sumi nepravilnosti predvsem na področju izvajanja dejavnosti tehničnih pregledov, kar je zahtevalo ustrezen takojšen odziv pristojne inšpekcije.

⁶⁾ Večje število inšpekcijskih pregledov od načrtovanega je posledica nekoliko večje aktivnosti inšpektorjev v terenskih nadzorih izvajanja usposabljanja kandidatov za voznike..

⁷⁾ V letu 2019 je planirani obseg nadzorov v celoti presežen za približno 144 %. Odstopanje od plana je predvsem posledica iz razlogov, navedenih v opombi pod točko 1), 4), 5) in 6).

Znotraj temeljnih nalog so se preverjali posamezni segmenti opisani s ključnimi besedami:

Inšpekcijski pregled po ključnih besedah	Število preverjanj
Licenca prevozniki oseb	45
Licenca prevozniki blaga	91
Usposabljanje voznikov, TK	23
Prevoz potnikov notranji	47
Prevozi dovolilnice	1
Prevozi plačilni rok	7
Postaje in postajališča	1
Socialna zakonodaja	210
Delavnice za tahografe	20
Certifikati za tahografe	28
Šole vožnje	25
Registracija vozil	15
Strokovne organizacije za tehnične preglede	36
Registracijske organizacije	9

Skladnost vozil, delov in opreme	27
Rapex	575
Varstvo potrošnikov in varnost proizvodov	13
ADR nevarno blago	15
Delo na črno	5
Teren – prevoz oseb notranji	117
Teren – prevoz oseb mednarodni	16
Teren – prevoz oseb taksi	205
Teren – prevoz blaga notranji	72
Teren – prevoz blaga mednarodni	332
Teren – socialna zakonodaja	745
Teren – tehnična brezhibnost vozil	318
Teren – strokovne organizacije ta tehnične preglede	17
Teren – šola vožnje	102

3.4 PREKRŠKOVNI POSTOPEK

Inšpektorji za cestni promet so v letu 2019 uvedli nekaj obsežnejših prekrškovnih postopkov vezanih na inšpekcijske zadeve obravnavane koncem leta 2018 ter skupno obravnavali 629 prekrškovnih zadev od tega 13 na predlog drugega organa. V posamezni zadevi se lahko vodi več prekrškovnih postopkov. Pri reševanju prekrškovnih zadev iz tekočega leta in predhodnega obdobja je bilo s strani inšpektorjev za cestni promet na terenu in na sedežih zavezancev ter po reševanju prekrškovnih zadev na predlog predlagatelja v letu 2019 prekrškovno ukrepano, kot sledi iz preglednice.

Št. prekrškovnih zadev	Št. opozoril	Št. PN	Št. odločb - globa	Št. odločb - opomin	Št. odločitev o ZSV
629	103	764	20	10	7

V prekrškovnih postopkih IRSI-ICP so bile v letu 2019 izrečene globe v skupni vrednosti 1.110.360 evrov. Finančna učinkovitost Inšpekcije za cestni promet je razvidna iz spodnje tabele:

2019	Prekrškovna globa v €
Skupna vrednost izrečenih glob	1.110.360
Plačilo terjatev	447.865
Plačilo s 50% popustom	434.195

Podatki o znesku izrečenih glob v letu 2019 so preseženi glede na načrtovano in doseženo v nizu predhodnih let, razen izjeme leta 2016. Razlog je v prekrškovni realizaciji obsežnejših inšpekcijskih zadev, ki so bile izvedene v zvezi ugotavljanja goljufij in prikrivanja podatkov po ZDCOPMD (manipuliranje s tahografi, neskladnosti pri evidencah delovnega časa ter prenosi in hramba podatkov iz tahografov).

3.5 AKCIJE V LETU 2019

V letu 2019 je bilo opravljenih več poostrenih obdobjnih tematskih nadzorov v obliki izvedbe akcij Inšpekcije za cestni promet. Akcije so bile izvedene v samostojni izvedbi inšpektorjev za cestni promet ali v sodelovanju z ostalimi nadzornimi službami. Akcije so potekale v rednem, pa tudi izven rednega delovnega časa inšpektorjev, izvajale pa so se na sedežu zavezancev in na terenu (cesta, terenske lokacije zavezancev).

Akcije so bile izvedene po ciljnih tematikah z namenom zagotavljanja varnosti v cestnem prometu, zagotavljanja ustreznosti skladnosti in označevanja izdelkov za vozila (gume) ter ugotavljanja in preprečevanja večjega obsega kršitev določb ZPCP-2, ZPDZC-1, ZDCOPMD in ZMV-1 pri izvajanju različnih oblik prevozov v cestnem prometu (prevoz potnikov in blaga v mednarodnem in domačem prometu, pregledi tehnične ustreznosti vozil na terenu, ipd).

V letu 2019 so bile po tematici nadzora izvedene samostojne akcije nadzora:

- nadzori prevozov šoloobveznih otrok po ZPCP-2 (skupno 2 akciji - nadzori ob začetku in koncu šolskega leta);
- nadzori tehničnih pregledov traktorjev na terenu;
- nadzori označevanja pnevmatik po ZMV-1 (1 akcija v dveh delih, pomladi in jeseni);
- nadzori nad postopki delavnic za tahografe z uporabo sistema TAHOEV (1 akcija);
- nadzori izvajanja javnih linijskih prevozov potnikov na sedežu prevoznika (nadzor VR, 1 akcija);
- nadzori domačih prevoznikov s sedežem na istem naslovu (t.i. poštni nabiralniki, 1 akcija);
- nadzori vodenja in izpolnjevanja dnevnih razvidov pri šolah vožnje

in rednih obdobjnih aktivnosti, ki so potekale v sodelovanju z drugimi nadzornimi organi po predhodnem mesečnem planiranju:

- nadzori taksi prevozov (policija, MIRS, FURS, TIRS);
- koordinirani nadzori prevozov v cestnem prometu na cesti (policija, FURS).

Preglednica sklepnih ugotovitev s podatki o dejanjih in ukrepih v okviru izvedenih akcij:

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
Nadzori prevoza »šoloobveznih otrok«	Število izvedenih pregledov	65	<i>Upravni ukrepi: brez</i> <i>Kršitve:</i> ZPCP-2 – nepravilnosti vezane na predpisane dokumente (licenca, pogodbe ipd.); ZDCOPMD - neupoštevanje počitkov voznika in nepravilnosti v zvezi s tahografom.;
	Število upravnih ukrepov	0	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	9x PN globa 6x opozorilo	
Nadzori tehničnih pregledov traktorjev na terenu	Število izvedenih pregledov	11	<i>Upravni ukrepi: brez</i> <i>Kršitve:</i> nepravilnosti pri izvajanju postopka TP s strani strokovne organizacije
	Število upravnih ukrepov	0	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	2x PN globa	
Nadzori »označevanja pnevmatik«	Število izvedenih pregledov	10	<i>Upravni ukrepi:</i> opozorili po ZIN zaradi pomanjkljivosti pri označitvi pnevmatik (ZMV). <i>Kršitve:</i> pomanjkljivosti pri označitvi pnevmatik
	Število upravnih ukrepov	2x opoz ZIN	

	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	4x opozorilo	
Nadzor nad postopki delavnic za tahografe z uporabo sistema TAHOEV	Število izvedenih pregledov	20	<i>Upravni ukrepi: brez</i> <i>Kršitve: pomanjkljivosti pri obveščanju</i>
	Število upravnih ukrepov	0	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	2x opozorilo	
Nadzori izvajanja javnih linijskih prevozov potnikov na sedežu prevoznika (VR)	Število izvedenih pregledov	37	<i>Upravni ukrepi: opozorila po ZIN glede pomanjkljivosti objave voznega reda</i> <i>Kršitve: ZPCP – neobjava voznega reda, neustrezno izvajanje voznega reda ZDCOPMD - neupoštevanje počitkov in odmorov voznika, nepravilnosti v zvezi s tahografom</i>
	Število upravnih ukrepov	1x opozorilo ZIN	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	1x odločba (opomin) 7x PN globa	
Nadzori domačih prevoznikov s sedežem na istem naslovu	Število izvedenih pregledov	18	<i>Upravni ukrepi: opozorila po ZIN glede obveščanja izdajatelja licenc ob spremembah podatkov ter glede hrambe poslovne dokumentacije</i> <i>Kršitve: ZDCOPMD - neupoštevanje počitkov in odmorov voznika, nepravilnosti v zvezi s tahografom, ...</i>
	Število upravnih ukrepov	4x opozorilo ZIN	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	78 PN globa	
Nadzori vodenja in izpolnjevanja dnevnih razvidov pri šolah vožnje	Število izvedenih pregledov	4	<i>Upravni ukrepi: -</i> <i>Kršitve: -</i>
	Število upravnih ukrepov	0	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	0	

3.6 OSTALO

Mednarodno sodelovanje

Inšpektorji za cestni promet sodelujejo v združenjih ECR (*Euro Controle Route*) in preko MZI v CORTE (*Confederation of Organisations in Road Transport Enforcement*) ter bilateralno s sorodnimi inšpekcijami sosednjih držav, predvsem Madžarske in Hrvaške s cilji: poenotenja izvajanja zakonodaje ES s strani nadzornih organov, usposabljanja in izmenjave izkušenj. Sodelovanje poteka v obliki srečanj, delavnic, seminarjev ter neposredne udeležbe v mednarodnih aktivnostih na terenu. Poleg tega je inšpekcija vključena v mrežo nadzora potencialno nevarnih proizvodov sistema RAPEX (za področje motornih vozil, njihovih delov in predpisane opreme). V letu 2019 smo se udeležili več sestankov delovnih skupin in strokovnih usposabljanj v organizaciji ECR. V mednarodnem bilateralnem sodelovanju so bili izvedeni kombinirani enodnevni skupni nadzori z madžarsko inšpekcijo in kombinirani enodnevni skupni nadzori s hrvaško inšpekcijo za cestni promet.

V septembru 2019 je bil v organizaciji IRSI izvedena aktivnost tri-dnevnega mednarodnega cestnega nadzora v kateri so poleg inšpektorjev za cestni promet IRSI sodelovali še Policija, mobilne enote FURS ter tuji nadzorni organi iz Nemčije, Češke, Madžarske in Hrvaške. Aktivnosti so obsegale strokovne delavnice s kombinacijo operativne izvedbe nadzorov na terenu, v katerih so bile preko praktičnega dela izmenjane prakse, metode in tehnike predvsem s področja odkrivanja goljufij s tahografi in ad-blue sistemi ter preverjanja tehnične ustreznosti vozil.

Priprava poročil

Inšpekcija za cestni promet je zadolžena za pripravo poročil, ki se preko MZI sporočajo Evropski Komisiji vsaki dve leti in sicer za področje »socialne zakonodaje« in »tehnične brezhibnosti vozil«. V letu 2019 je bilo potrebno pripraviti poročili za obdobje let 2017/2018.

Inšpekcija za cestni promet tudi poroča drugim državam članicam Evropske Skupnosti podatke o kršitvah po »socialni zakonodaji« za vsako polletno obdobje.

Druge zadolžitve

Posamezni inšpektorji so bili v letu 2019 poleg rednih inšpekcijskih zadolžitev vključeni v aktivnosti: strokovnega sodelovanja pri pripravi sprememb pravilnikov vezanih na ZMV-1, v mednarodno sodelovanje, v interno usposabljanje glede odkrivanja manipulacij v nadzorih na cesti, implementacijo sprememb programskih orodij ISIP/CEBA za potrebe vodenja evidenc inšpekcije idr.

4 INŠPEKCIJA ZA CESTE, ŽELEZNIŠKI PROMET, ŽIČNIŠKE NAPRAVE IN SMUČIŠČA

4.1 INŠPEKCIJSKI NADZOR CEST

Inšpektorji za ceste delujejo v okviru Inšpekcije za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča IRSI. Osrednje področje inšpekcijskega nadzora se nanaša na izvajanje nadzorov na področju državne cestne infrastrukture in zagotavljanja prometne varnosti na njej. Inšpekcijski nadzori pri zavezancih so se v veliki večini izvajali na terenu skladno z letnim načrtom dela in na podlagi aktualnih potreb po nadzoru upoštevaajoč zakonodajna pooblastila in stanje državne cestne infrastrukture v RS.

4.1.1 Pristojnost in zakonodaja

Skladno s pooblastili in nalogami, ki izhajajo iz nacionalnih zakonskih in podzakonskih predpisov, Uredb, Direktiv EU in tehničnih specifikacij, inšpektorji za ceste izvajajo nadzor nad izvajanjem določb:

- Zakona o cestah (ZCes-1, Uradni list RS, št. 109/10, 48/12, 36/14, 46/15, 10/18, 14/18-ZUOPŠP), Direktive 2004/54/ES, Direktive 2008/96/ES in Direktive 2010/40/EU,
- Zakona o cestninjenju (ZCestn, Uradni list RS, št. 24/15); Direktive 1999/62/ES in Direktive 2004/52/ES;
- Gradbeni zakon (GZ, Uradni list RS, št. 61/17, 72/17).

4.1.2 Inšpekcijski nadzor

Inšpektorji za ceste so v letu 2019 izvajali inšpekcijski nadzor na avtocestah, hitrih cestah, glavnih cestah, regionalnih in regionalnih turističnih cestah ter v varovalnih pasovih navedenih cest. Pri izvajanju pooblastil po določbah ZCes-1, so inšpektorji v letu 2019 glavno nalogo opravili na področju varstva javnih cest in postavljanja objektov za obveščanje in oglaševanje.

Vzdrževalna dela na cestah

Vzdrževanje državnih cest je eden izmed pomembnejših segmentov zagotavljanja varnosti v cestnem prometu na državni cestni infrastrukturi. Vzdrževanje stanja avtomobilskih cest v Republiki Sloveniji je sorazmerno dobro, prav tako pa se ugotavljajo tudi izboljšave stanja na ostalih državnih cestah, v smislu zagotavljanja ustrezne varnosti, kar je posledica povečanja vlaganja v investicijsko vzdrževanje in vzdrževalna dela v javno korist ter predaje odsekov cest v uporabo. Redno vzdrževanje državnih cest je v domeni upravljavca, to je Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturo (v nadaljevanju DRSI), kljub temu Inšpektorat glede vzdrževanja prejema določene prijave in pobude občanov za ukrepanje, ki jih skladno s pristojnostmi obravnava.

Inšpekcijski nadzor vzdrževanja državnih cest tako zajema preverjanje:

- rednega vzdrževanja državnih cest,
- investicijskega vzdrževanja in
- vzdrževalnih del v javno korist (rekonstrukcije).

Varstvo javnih cest

Na javnih cestah, na zemljiščih in objektih ob cestah je prepovedano izvajati ali opustiti kakršnakoli dela, ki bi lahko škodovala cesti ali ogrožala, ovirala, zmanjšala varnost promet na njih.

Inšpektorji za ceste nadzorujejo varno uporabo cest in varstvo cest, predvsem v delu, ki se nanaša na:

- gradnjo in rekonstrukcijo objektov in naprav v varovalnem pasu državnih cest,
- napeljevanje nadzemnih in podzemnih vodov ter drugih naprav v območju državnih cest in njihovega varovalnega pasu,
- prekopavanje, podkopavanje in druga dela na državnih cestah,
- opravljanje del na zemljiščih ali objektih ob državnih cestah,
- trajno ali začasno zasedbo državnih cest ali njihovega dela z različnimi ovirami,
- izvajanje ali opustitev kakršnihkoli del na državnih cestah in na zemljiščih ali objektih ob državnih cestah,
- ustrezno opremljenost s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo.

Predori

V letu 2018 so bili izvedeni inšpekcijski nadzori predorov, daljših od 500 metrov, po določilih Direktive 2004/54/ES in Uredbe o tehničnih normativih in pogojih za projektiranje cestnih predorov v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 48/06, 54/09 in 109/10). Predviden 3 letni periodični nadzor po določilih omenjene Direktive se je izvedel v letu 2018. Zato inšpektorji v letu 2019 niso izvedli usmerjenega rednega inšpekcijskega nadzora v predorih z namenom preverjanja konstrukcijskih značilnosti predorov, opreme predorov, vzdrževanja samih predorov kot tudi pripadajočega vozišča (vzdrževanje, obnavljanje, čiščenje, barvanje, osvetljevanje, signalizacija, prezračevanje, ipd...), pač pa je le ta predviden v letu 2021.

Cestninjenje

Nadzor nad cestninjenjem v Republiki Sloveniji ureja ZCestn, ki predpisuje obveznost plačevanja cestnine po prevoženih razdalji ali glede na določen čas uporabe cestninskih cest in cestninskih cestnih objektov na njih, prevoze, za katere se ta cestnina ne plačuje, cestninske razrede vozil, način določitve višine cestnine, način cestninjenja in vprašanja interoperabilnosti cestninjenja v prostem prometnem toku in nadzor nad plačevanjem cestnine.

Na podlagi določil ZCestn je Inšpektorat prekrškovni organ za kršitve, ki se nanašajo na:

- sprejem in objavo cenika cestnin za prevoženo razdaljo,
- zaračunavanja cestnine v nasprotju s cenikom,
- sprejem in objavo splošnega akta o cestninjenju,
- soglasje vlada RS k ceniku in splošnemu aktu o cestninjenju pred njegovo objavo,
- naloge upravljavca cestninskih cest v zvezi z elektronskim cestninjenjem.

Priključki na državne ceste

Priključki občinskih in nekategoriziranih cest ter individualni priključki na glavne in regionalne ceste se lahko gradijo ali rekonstruirajo le s soglasjem direkcije.

Z inšpekcijskimi nadzori se je preverjalo ali se priključki na državne ceste gradijo, rekonstruirajo in ali so zgrajeni ter vzdrževani skladno s predpisi, ki urejajo javne ceste. Inšpekcijski nadzor je zajemalo preverjanje izvajanja predpisanih ukrepov in pogojev pri gradnji, rekonstrukciji in vzdrževanju različnih priključkov občinskih kategoriziranih, nekategoriziranih in individualnih dovoznih cest ter pristopov do objektov ter zemljišč, na državne ceste.

Zapore cest

Dela na državni cesti ali ob njej, ki vplivajo na promet na tej cesti in jo je potrebno zaradi tega delno in popolno zapreti za promet, se lahko opravljajo le z dovoljenjem za zaporo ceste. Dovoljenje za zaporo ceste je potrebno pridobiti tudi za športne in druge prireditve na glavnih in regionalnih cestah, medtem ko take prireditve na avtocestah in hitrih cestah niso dovoljene.

Pri inšpekcijskem nadzoru nad zaporami cest se je preverjalo predvsem:

- obveščanje pristojnih institucij in inšpekcije za ceste o prvi postavitvi zapore in o preusmeritvi prometa ter o vsaki spremembi zapore,
- vzpostavljanje zapore za ceste po izdanem dovoljenju (čas, kraj, faza,...),
- postavljanje začasne prometne signalizacije in prometne opreme (po elaboratu začasne prometne ureditve),
- vzdrževanje in dopolnjevanje zapore ceste,
- odstranjevanje zapore za ceste.

Obveščanje in oglaševanje ob državni cesti

Postavljanje objektov za obveščanje in oglaševanje v območju državne ceste zunaj naselja je praviloma prepovedano, vendar se postavitve tovrstnih objektov, ki so opredeljeni kot enostavni objekti v določenih zakonskih izjemah dovoljuje. V naselju se objekti za obveščanje in oglaševanje ob državnih cestah lahko postavljajo le izven preglednega polja, pregledne berme, preglednostnega prostora in območja vzdolž vozišča ceste, predpisanega za postavitve prometne signalizacije.

Inšpekcijski nadzor obveščanja in oglaševanja ob državnih cestah se je največkrat izvajal na podlagi prejetih prijav in pobud občanov, različnih civilnih združenj, vzdrževalcev, koncesionarjev in upravljalcev državnih cest, ter občin in je bil usmerjen v nadzor postavljanja reklamnih tabel, obešank, vitrin, napisov in drugih nepremičnih ter premičnih objektov in naprav za slikovno ali zvočno obveščanje in oglaševanje v varovalnem pasu državnih cest. Prav tako je bil nadzor usmerjen v preverjanje

izpolnjevanja pogojev iz izdanih soglasij upravljavca ceste, in posledično izpolnjevanja pogojev Pravilnika o projektiranju.

Prometna signalizacija, prometna oprema in naprave ter ukrepi za umirjanje prometa

Prometna signalizacija, prometna oprema in naprave na javnih cestah morajo biti postavljeni in označeni skladno s predpisi, ki urejajo ceste in tako, da so dobro vidni. Biti morajo vzdrževani in ob vsakem uničenju, poškodovanju ali odstranitvi zamenjani, nadomeščeni ali ponovno označeni. Ceste, ki se uporabljajo za javni cestni promet morajo biti opremljene s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo, ki udeležence cestnega prometa opozarja na nevarnosti na cesti ali delu ceste, jim naznanja omejitve, prepovedi in obveznosti, jim daje potrebna obvestila za varen in neoviran promet ter jih vodi v prometu. O postavitvi, zamenjavi ali odstranitvi prometne signalizacije in prometne opreme na državnih cestah odloča direkcija. Prometna signalizacija, prometna oprema in naprave morajo ustrezati prometni ureditvi in prometno tehničnim ter prometno varnostnim razmeram na cesti oziroma delu ceste. Ukrepi za umirjanje prometa in oblikovanje prometnih površin so tehnične rešitve na cestnem omrežju, ki so namenjeni, da udeležencem v cestnem prometu fizično onemogočijo vožnjo s hitrostjo višjo od predpisane s prometnim pravilom ali odredene s prometnim znakom ali se jih opozori na omejitev hitrosti na nevarnem odseku ceste. Omenjen nadzor je tudi del izvajanja področnih nalog Resolucije nacionalnega programa varnosti cestnega prometa za obdobje od 2013 do 2022, v katerega je vključen tudi Inšpektorat RS za infrastrukturo.

Zagotavljanje preglednosti na državnih cestah

V območju nivojskega križišča državnih cest, državne ceste z občinsko cesto, z železniško progo ali v območju cestnih priključkov na državno cesto ter na notranjih straneh cestnih krivin ni dovoljeno vzpostaviti kakršnekoli vegetacije ali postaviti objekte, naprave in druge predmete ter storiti kar koli drugega, kar bi oviralo preglednost cest, križišča ali priključka.

Z inšpekcijskimi nadzori se preverja ali je v zadostni meri zagotovljeno polje preglednosti skladno s predpisi, ki urejajo javne ceste. V letu 2019 in letu poprej je bilo zaznati porast prijav oz. pobud za nadzor preglednosti na notranji strani krivin (berme), v bližini križišč, krožišč ter priključkov, tako občinskih kategoriziranih kot nekategoriziranih in individualnih priključkov predvsem zaradi goste vegetacije. Inšpekcijski nadzor je bil usmerjen na preverjanje izvajanja predpisanih ukrepov in pogojev za varstvo državnih cest in prometa na njih pri zagotavljanju preglednosti na notranji strani cestnih krivin, v bližini križišč in priključkov ter na drugih delih državnih cest.

Varna uporaba ceste

V primeru opustitve rednih vzdrževalnih del, ko bi lahko bila ogrožena varna uporaba ceste ali bi lahko nastala škoda na njej, sme inšpektor za ceste odrediti začasno prepoved oziroma omejitev uporabe ceste in druge ukrepe, da se odvrne nevarnost ali prepreči škoda. Ukrep omejitve uporabe ceste mora izvesti izvajalec rednega vzdrževanja in je začasne narave, saj lahko traja dokler obstajajo razlogi zanj. Inšpekcijski nadzor nad varno uporabo ceste zajema področje rednih vzdrževalnih del na cestah, z namenom preprečitve neposredne nevarnosti za udeležence v cestnem prometu na državnih cestah in preprečitve materialne škode.

4.1.3 Inšpekcijski upravni postopek

Inšpektorji za ceste so, poleg 569 prenesenih odprtih inšpekcijskih zadev iz preteklega obdobja, v letu 2019 prejeli 287 prijav, začeli 713 novih inšpekcijskih zadev ter zaključili 688 inšpekcijskih zadev. Skupno je bilo v letu 2019 izvedeno 1353 inšpekcijskih pregledov. Glavnina inšpekcijskih nadzorov je bila izvedena na področju obveščanja in oglaševanja ob državnih cestah, s področja varstva cest, vzdrževanja cest in nadzora zapor na državnih cestah.

2019	Inšpekcija za ceste
Število prejetih prijav	287
Število obravnavanih zadev	1282

Glede inšpekcijskih ukrepov se zaradi specifičnosti nadzorovanega področja izrekajo večinoma ureditveni ukrepi z izrekom opozorila na zapisnik po določilih ZCes-1, v manjši meri pa tudi prepovedni ukrepi z odločbami. Na področju obveščanja in oglaševanja so inšpektorji v večini primerov izdajali ukrepe z

odločbami. Zaradi povečanega števila izvršljivih upravnih odločb v predhodnem poročevalnem obdobju in v letu 2019 so inšpektorji v letu 2019 uvedli več izvršilnih postopkov, katerih posledica je bilo vloženih 30 pritožb zoper izdane upravne akte in izdanih 29 odločitev drugostopenjskega organa, vezanih na vložena pravna sredstva, s katerimi so bile pritožbe zavezancev v celoti zavrnjene v 28 primerih, zgolj v 1 primeru pa je organ II. stopnje ugodil pritožbi in odpravil akt oziroma ukrep inšpektorja.

Natančnejše stanje s podatki o pomembnejših dejanjih in ukrepih v okviru inšpekcijskih upravnih postopkov v letu 2019 je razvidno iz naslednje tabele:

2019	Upravna dejanja in ukrepi
Zapisnik: redni pregled	309
Zapisnik: izredni pregled	413
Zapisnik: kontrolni pregled	573
Zapisnik: o zaslišanju (ustna obravnava)	55
Odločba	132
Opozorilo po ZCes-1 oz. ZIN (upravno)	111
Sklep: dovolitev izvršbe	28
Sklep: o denarni kazni	31
Zaključene upravne izvršbe	27
Pritožbe	30
Rešene pritožbe	29
Znesek izrečenih denarnih kazni	31.000 €

Po tematskih sklopih oz. temeljnih nalogah je inšpekcija za ceste glede na plan za leto 2019 izvedla:

Področje nadzora / število inšpekcijskih pregledov	Načrt dela 2019	Realizacija 2019	% izpolnitve načrta
Vzdrževalna dela na cestah	50	73	146
Varstvo javnih cest	360	252	70
Predori	0-	-	-
Priključki na državne ceste	65	81	124,6
Zapore cest	130	157	120,8
Obveščanje in oglaševanje ob državni cesti	340	457	134,4
Prometna signalizacija, prometna oprema in naprave ter ukrepi za umirjanje prometa	120	112	80,6
Zagotavljanje preglednosti na državnih cestah	160	129	80,6
Varna uporaba ceste	15	92	613
SKUPNO ŠTEVILO:	1240	1353	109,1

Iz navedenih podatkov izhaja, da je bil načrtovan obseg inšpekcijskih nadzorov v celoti dosežen. Manjši obseg nadzora od načrtovanega je zaslediti na segmentu nadzora Varstva javnih cest ter na segmentu

Zagotavljanja preglednosti na državnih cestah, pri tem pa je potrebno omeniti, da je bilo v primerjavi s poročilom lanskega leta na omenjenih segmentih opravljeno v letu 2019 več inšpekcijskih nadzorov. V primerjavi z lanskega letnega poročila, je zaslediti ponovno povečanje števila izdanih odločb, kar je posledica za organ ugodno rešenih sodb upravnih sodišč zoper izdane odločbe inšpektorjev v primerih kršenja določb ZCes-1 v povezavi z nadzori objektov za obveščanje in oglaševanje. Inšpektorji za ceste, so v letu 2019 uspešno opravili načrtovano število nadzorov in ga celo presegli.

Pri inšpekciji za ceste ključne besede sovpadajo s temeljnimi nalogami.

4.1.4 Prekrškovni postopek

Ukrepi, ki so jih v prekrškovnih postopkih izrekli inšpektorji za ceste, na podlagi ugotovljenih kršitev določb ZCes-1, so se nanašali predvsem na:

- izvajanje prepovedanih posegov in dejanj, ki ogrožajo državne ceste in promet na njih;
- izvedbo delnih ali popolnih zapor cest brez potrebnih dovoljenj;
- gradnjo ali rekonstrukcijo priključkov brez soglasij ali v nasprotju s pogoji iz soglasij,
- obveščanje in oglaševanje ob državnih cestah brez potrebnih soglasij ali v nasprotju s pogoji soglasja in
- drugih posegov na cesti ter v varovalnem pasu cest (ob cestah), ki se izvajajo brez potrebnih soglasij oziroma dovoljenj.

V letu 2019 je bilo tako uvedenih 115 prekrškovnih zadev, ter 131 pisnih in 84 ustnih izrečenih opozoril. Natančnejši podatki o prekrškovnih ukrepih inšpektorjev za ceste so razvidni iz naslednje tabele:

Št. prekrškovnih postopkov	Št. opozoril	Št. PN	Št. odločb - globa	Št. odločb - opomin	Št. odločitev o ZSV
115	215	23	38	42	4

Finančno stanje prekrškovnih postopkov, ki so jih vodili inšpektorji za ceste je razvidno iz spodnje tabele:

2019	Prekrškovna globa v €
Skupna vrednost izrečenih glob	213.200
Plačilo terjatev	51.775
Plačilo s 50% popustom	45.800

4.1.5 Akcije v letu 2019

Skladno s predvidenimi ukrepi iz Resolucije o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje 2013 – 2022 (Uradni list RS, št. 39/13) in napovedanega večjega obsega del na avtocestah odstranjevanje cestninskih postaj, je Inšpektorat RS za infrastrukturo, tudi v letu 2019 načrtoval usmerjeno akcijo Poostren inšpekcijski nadzor zapor na cestah in preusmeritev prometa pri izvajanju vzdrževalnih in obnovitvenih del na državnih cestah.

Zaradi zagotavljanja večje varnosti udeležencev v prometu na državnih cestah (avtocestah), v času pred, v in po poletni sezoni 2019 in zaradi dodatnih delnih zapor zaradi odstranjevanj cestninskih postaj na avtocesti, je bil izveden poostren inšpekcijski nadzor na državnih cestah, ki so v upravljanju upravljavcev DRSI in DARS d. d., v zvezi z izpolnjevanjem zahtevanih pogojev iz dovoljenj za zapore cest, ki se postavljajo pri rednem vzdrževanju, izvajanju investicijskih vzdrževalnih del oz. vzdrževalnih delih v javno korist. Inšpekcijski nadzor se je izvajal na osnovi določil 73. in 74. člena Zakona o cestah, in Pravilnika o zaporah na cestah (Uradni list RS, št. 4/16). Pri tem je bil dan poseben poudarek na ugotavljanju:

- ali je bilo za zaporo na cesti izdano ustrezno dovoljenje (izjeme...),

- ali je zapora skladna s pogoji iz dovoljenja (postavitve, vzdrževanje, dopolnitev,...),
- ali je postavitve zapore na cesti skladna z elaboratom,
- ali je spoštovan dovoljeni čas trajanja zapore ceste,
- obveščanja pristojnih institucij in inšpekcije za ceste o prvi postavitvi zapore, o preusmeritvi prometa in o vsaki spremembi zapore ceste.

Akcijski inšpekcijski nadzor se je izvajal v času med **15.3.2019 do 15.12.2019**

Preglednica sklepnih ugotovitev s podatki o ukrepih v okviru izvedene akcije:

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
Inšpekcijski nadzor »zapor na cestah in preusmeritev prometa pri izvajanju vzdrževalnih in obnovitvenih del na državnih cestah«	Število izvedenih pregledov	156	Ugotovljene pomanjkljivosti in nepravilnosti so se v večini nanašale na: - pridobitev dovoljenja upravljavca ceste za postavitve zapore, - izvedba zapore s strani izvajalca rednih del brez dovoljenja upravljavca - postavitve zapore ceste v nasprotju z izdanim dovoljenjem, - neskladno izvajanje del s projektom oz. izdanim dovoljenjem, - opustitev ukrepov pri zavarovanju ovire, - nedovoljeno spreminjanje prometne signalizacije
	Število upravnih ukrepov	5 × ustna odločba z izrečeno začasno omejitvijo uporabe ceste in v nadaljevanju izdan pisni odpravek odločbe, 35 × opozorilo na zapisnik po ZCes-1 ali ZIN	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	2 × odločba o prekršku 1 × odločba opomin 4 × plačilni nalog	

4.1.6 Ostalo

Inšpektorji za ceste so skozi celotno leto 2019 aktivno sodelovali v različnih komisijah in skupinah pri strokovnih pregledih ali prevzemih izvedenih del v določenih odsekih državnih cest in cestnih objektov, po ugotovljenih nepravilnostih ali po opravljenih investicijskih vzdrževalnih delih in vzdrževalnih delih v javno korist. Inšpektorji so v letu 2019 prisostvovali kar 73 takim primerom. Pri tem je potrebno tudi poudariti, da so sodelovanja pri izvedbi komisijskih pregledov tudi preventivne narave, saj se v tem času odpravijo marsikateri nepravilnosti, katere bi lahko kasneje z uvedbo inšpekcijskega postopka inšpektor z odrejenimi zahtevami odpravil.

Zaznano je boljše sodelovanje in vključevanje inšpekcije za ceste pri pripravi sprememb in dopolnitev zakonodaje in podzakonskih predpisov s področja cest in cestninjenja. Tekom leta so bili inšpektorji za ceste aktivno vključeni v pripravo predlogov sprememb in dopolnitev več različnih podzakonskih predpisov s področja cest.

Pri izvajanju inšpekcijskega nadzora na državnih cestah po določilih ZCes-1 so inšpektorji za ceste zaznali nekaj problematičnih in neustrezno urejenih področij, ki so z uveljavitvijo ZCes-1 sicer ponudile nove in boljše rešitve, vendar se pri tem še vedno pojavljajo težave. Ugotovljene pomanjkljivosti se nanašajo predvsem na naslednje:

- problematiko zemljiškoknjižnega stanja državnih cest (na celotnem cestnem omrežju še niso vzpostavljene meje cestnih parcel – cestni svet),
- razpoložljiva finančna sredstva za vzdrževalna dela ne sledijo visokim standardom predpisov s področja varstva cest, zato se iščejo optimalne rešitve v okviru razpoložljivih sredstev,

- veliko število prijav zaradi postavljanja objektov za obveščanje in oglaševanje v varovalnem pasu državnih cest,
- zakonsko nedorečeno področje prodaje sezonskih izdelkov ob državnih cestah, v območju varovalnega pasu,
- nedorečena oziroma pomanjkljiva pooblastila inšpektorjev za ceste na posameznih področju nadzora po ZCes-1
- Neusklajena zakonodaja ZCes-1 z novo gradbeno zakonodajo.

4.2 INŠPEKCIJSKI NADZOR ŽELEZNIŠKEGA PROMETA

Inšpektorji za železniški promet delujejo v okviru Inšpekcije za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča IRSI. Osrednje področje inšpekcijskega nadzora se nanaša na izvajanje nadzorov spoštovanja predpisov na področju železniških sistemov in podsistemov ter zagotavljanja varnosti v železniškem prometu. Inšpekcijski nadzori pri zavezancih se v večini izvajajo na terenu, skladno z letnim načrtom dela in na podlagi aktualnih potreb po nadzoru upoštevajoč zakonodajna pooblastila in stanje železniške infrastrukture v Republiki Sloveniji.

4.2.1 Pristojnost in zakonodaja

Skladno s pooblastili in nalogami, ki izhajajo iz nacionalnih zakonskih in podzakonskih predpisov, Uredb, Direktiv EU in tehničnih specifikacij za interoperabilnost, inšpektorji za železniški promet izvajajo nadzor nad izvajanjem določb:

- Zakona o varnosti v železniškem prometu (ZVZelP-1, Uradni list RS, št. 30/18) po 27.4.2019 razmejitve pristojnosti na VO (AŽP) in IRSI;
- Zakona o železniškem prometu (ZZelP, Uradni list RS, št. . 92/99, 11/01, 33/01, 110/02 - ZGO-1, 110/02, 56/03, 86/04, 29/05 - odl. US, 15/07, 58/09, 106/10, 63/13, 84/15, 30/18), Uredbe (ES) št. 1370/2007, Uredbe (ES) 1371/2007 in Direktive 2012/34/EU;
- Zakona o prevozu nevarnega blaga (ZPNB, Uradni list RS št. 33/06 – prečiščeno besedilo, 41/09, 97/10 in 56/15) in Evropskega sporazuma o mednarodnem železniškem prevozu nevarnega blaga (RID);
- Zakon o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača-Koper (ZIUGDT, Uradni list RS št., 51/18 in 82/18);
- Gradbeni zakon (GZ, Uradni list RS, št. 61/17, 72/17).

4.2.2 Inšpekcijski nadzor

V letu 2019 se je skladno z novim veljavnim ZZelP-1 pristojnost nadzora inšpektorjev za železniški promet med letom spremenil oz. zmanjšal. S koncem meseca avgusta se je pristojnost nadzora nad določbami, ki so vezana na sistem varnega upravljanja, vzdrževanje podsistemov, stabilnih naprav, nadzorov nad tirnimi vozili ter drugimi določbami opredeljenih v 96. členu ZVZelP-1, preneslo na varnostni organ, ki deluje znotraj Javne Agencije za železniški promet. Inšpekcijski nadzori železniškega prometa obsegajo zlasti naslednja področja:

- vodenje železniškega prometa,
- gradnja, rekonstrukcija in vzdrževanje železniške infrastrukture (vzdrževanje do 27.4.2019),
- tirna vozila in elektroenergetika z voznim omrežjem ter opremo za merjenje porabe električne energije ob progi (do 27.4.2019)
- signalno varnostne in telekomunikacijske naprave (do 27.4.2019)
- prevoz nevarnega blaga v železniškem prometu,
- nadzor nad industrijskimi tiri in progami drugih železnic pravice in obveznosti potnikov v železniške prometu.

Vodenje železniškega prometa

Inšpekcijski nadzor vodenja železniškega prometa zajema predvsem preverjanje:

- izvajanja ukrepov za zagotavljanje varnosti železniškega prometa,

-
- izpolnjevanja osnovnih pogojev, ki so določeni glede strokovne usposobljenosti, zdravstvene sposobnosti, psihofizične sposobnosti na delovnem mestu in upoštevanja predpisov o delovnem času ter razporedih dela oseb, ki opravljajo varnostno kritične naloge (OVKN)
 - Zagotavljanje notranjega reda in varnosti v železniškem prometu.

Gradnja, nadgradnje, obnove in odstranitve objektov ter vzdrževanje železniške infrastrukture (slednje do 27.4.2019)

Inšpekcijski nadzor železniške infrastrukture obsega preverjanje:

- gradenj, nadgradenj, obnov in odstranitve železniške infrastrukture (tiri, kretnice, gradbeni objekti), v času do 27.4.2019 tudi vzdrževanje,
- gradenj, nadgradenj, obnov in odstranitve infrastrukture na železniških postajah (peroni, območja dostopa), v času do 27.4.2019 tudi vzdrževanje,
- zagotavljanja varnosti na različnih križanjih železniških prog in cest ter zagotavljanja ustreznega preglednosti,
- izpolnjevanja osnovnih pogojev, ki so določeni glede strokovne usposobljenosti, zdravstvene sposobnosti, psihofizičnih sposobnosti na delovnem mestu in upoštevanja predpisov o delovnem času ter razporedih dela OVKN na področju železniške infrastrukture.

Železniška tirna vozila in elektroenergetika se je v omenjenem obsegu izvajala le do 27.4.2019

Inšpekcijski nadzor obsega preverjanje:

- področja vlečnih in vlečenih železniških vozil,
- delavnic za vzdrževanje železniških vozil,
- gradenj, nadgradenj, obnov in vzdrževanja stabilnih naprav ter naprav elektrovleke,
- gradenj, nadgradenj, obnov in vzdrževanja stabilnih naprav ter naprav elektroenergetike,
- obratovalnih dovoljenj za tirna vozila, njihove nadgradnje, obnove in vzdrževanja,
- izpolnjevanja osnovnih pogojev, ki so določeni glede strokovne usposobljenosti, zdravstvene sposobnosti, psihofizičnih sposobnosti na delovnem mestu in upoštevanja predpisov o delovnem času ter razporedih dela izvršilnih železniških delavcev na področju železniških vozil in elektroenergetike.
- nadzor veljavnosti dovoljenja za strojevodje in veljavnosti spričevala, ter izpolnjevanje pogojev glede psihofizične sposobnosti na delovnem mestu in upoštevanja predpisov o delovnem času, času vožnje in počitkih strojevodij (ostaja v pristojnosti IRSI tudi po 27.4.2019) .

Signalno varnostne in telekomunikacijske naprave so sov omenjenem obsegu izvajale do 27.4.2019

Inšpekcijski nadzor signalno varnostnih in telekomunikacijskih naprav vsebuje preverjanje:

- gradenj, nadgradenj, obnov in vzdrževanja signalno-varnostnih in telekomunikacijskih naprav, vključno z napravami za njihovo napajanje,
- naprav za vodenje in nadzor vlakov, ki vozijo v železniškem omrežju,
- zavarovanih nivojskih prehodov,
- izpolnjevanja osnovnih pogojev, ki so določeni glede strokovne usposobljenosti, zdravstvene sposobnosti, psihofizičnih sposobnosti na delovnem mestu in upoštevanja predpisov o delovnem času ter razporedih dela izvršilnih železniških delavcev na področju signalno varnostnih in telekomunikacijskih naprav.

Prevoz nevarnega blaga v železniškem prometu

Inšpektorji za železniški promet nadzorujejo izpolnjevanje pogojev ter odgovornosti izvajalcev glede:

- prevoza nevarnega blaga po železnicah, skladno z določili Zakona o prevozu nevarnega blaga in Evropskega sporazuma o mednarodnem železniškem prevozu nevarnega blaga (RID), pri prevoznikih, pošiljateljih in prejemnikih,
- dela OVKN, ki sodelujejo pri prevozu nevarnega blaga v železniškem prometu,
- izpolnjevanja predpisanih pogojev za železniška vozila pri prevozu nevarnega blaga,
- ustreznosti priprave nevarnega blaga in spremljajoče dokumentacije za prevoz.

Nadzor nad industrijskimi tiri in progami drugih železnic

Inšpekcijski nadzor nad industrijskimi tiri in progami drugih železnic vsebuje predvsem preverjanje:

- gradnjo in vzdrževanje industrijskih tirov in prog drugih železnic,

- varnosti na industrijskih tirih in progah drugih železnic,
- posegov v progovni in varovalni progovni pas ob industrijskem tiru in progah drugih železnic,
- vzdrževanja in ukinjanja cepišč industrijskih tirov,
- poslovnika industrijskega tira ali proge druge železnice.

4.2.3 Inšpekcijski upravni postopek

Inšpektorji za železniški promet so, poleg 67 prenesenih odprtih inšpekcijskih zadev iz preteklega obdobja, v letu 2019 prejeli 73 prijav in uvedli inšpekcijski postopek v 326 zadevah ter zaključili 305 inšpekcijskih zadev. Skupno je bilo v letu 2019 izvedeno 351 inšpekcijskih pregledov.

2019	Inšpekcija za železniški promet
Število prejetih prijav	73
Število obravnavanih zadev	393

Glede inšpekcijskih ukrepov se zaradi specifičnosti nadzorovanega področja izrekajo tako ureditveni ukrepi z izrekom opozoril na zapisnik kot tudi prepovedni ukrepi z odločbami. V letu 2019 niso inšpektorji za železniški promet prejeli nobene pritožbe zoper izdan upravni akt.

Natančnejše stanje s podatki o pomembnejših dejanjih in ukrepih v okviru inšpekcijskih postopkov v letu 2019 je razvidno iz naslednje tabele:

2019	Upravna dejanja in ukrepi
Zapisnik: redni pregled	312
Zapisnik: izredni pregled	6
Zapisnik: kontrolni pregled	26
Zapisnik: zaslišanje	1
Odločba	24
Opozorilo po ZIN (upravno)	3
Sklep: dovolitev izvršbe	0
Sklep: denarna kazen	0

Po tematskih sklopih oz. temeljnih nalogah je inšpekcija za železniški promet glede na plan za leto 2019 izvedla:

Področje nadzora / število inšpekcijskih pregledov	Načrt dela 2019	Realizacija 2019	% izpolnitve načrta
Vodenje železniškega prometa	70	112	160
Gradnja, rekonstrukcija in vzdrževanja železniških objektov	45	60	133
Tirna vozila in elektroenergetika	40	52	130
Signalno varnostne in telekomunikacijske naprave	15	0	0
Prevoz nevarnega blaga v železniškem prometu	10	10	100
Nadzor nad industrijskimi tiri in progami drugih železnic	90	117	130
SKUPNO ŠTEVILO:	270	351	130

Načrt dela inšpektorjev za železniški promet za leto 2019 je bil v celoti dosežen. Vzrok za pomanjšan obseg nadzora na posameznem segmentu je prekinitev delovnega razmerja enega od inšpektorjev. Pri inšpekciji za železniški promet ključne besede sovpadajo s temeljnimi nalogami.

4.2.4 Prekrškovni postopek

Ukrepi, ki so jih v prekrškovnem postopku izrekli inšpektorji za železniški promet na podlagi ugotovljenih kršitev določb predpisov, ki jih nadzirajo, so se nanašali predvsem na nespoštovanje predpisov s strani OVKN, upravljavca in neupoštevanje prometnih pravil (ki se nanašajo na železniški promet) s strani občanov, ki jih je inšpektorat prejel kot predlog za uvedbo prekrškovnega postopka nadzornega organa.

V letu 2019 je bilo uvedenih 165 prekrškovnih zadev.

Natančnejši podatki o prekrškovnih ukrepih inšpektorjev za železniški promet so razvidni iz naslednje tabele:

Št. prekrškovnih postopkov	Št. opozoril	Obdolžilni predlog	Št. PN	Št. odločb - globa	Št. odločb - opomin	Št. odločitev o ZSV
131	3	11	7	58	37	16

Finančno stanje prekrškovnih postopkov, ki so jih vodili inšpektorji za železniški promet je razvidno iz spodnje tabele:

2019	Prekrškovna globa v €
Skupna vrednost izrečenih glob	49.400
Plačilo terjatev	2.800
Plačilo s 50% popustom	2.200

4.2.5 Akcije v letu 2019

Skladno s predvidenimi ukrepi iz Resolucije o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje 2013 – 2022 (Uradni list RS, št. 39/13) in Osnutka obdobjnega načrta za zagotavljanje varnosti cestnega prometa v letih 2017 in 2018 (točka 9.10 – Prehodi ceste čez železnice), je bil IRSI dolžan v letu 2019 izvesti inšpekcijski nadzor nad nivojskimi križanji cest in železniških prog.

Zaradi zagotavljanja večje varnosti udeležencev v cestnem in železniškem prometu je bil izveden poostren inšpekcijski nadzor na nivojskih križanjih železniških prog in cest. Inšpekcijski nadzor se je izvajal na podlagi določil Zakona o železniškem prometu (ZZelP, Uradni list RS, št. 92/99, 11/01, 33/01, 110/02 - ZGO-1, 110/02, 56/03, 86/04, 29/05 - odl. US, 15/07, 58/09, 106/10, 63/13, 84/15), 30., 31. in 33. člena Zakona o varnosti v železniškem prometu (ZVZelP, Uradni list RS, št. 30/18) ter ostalih podzakonskih aktih s področja železniškega prometa, ki zadevajo navedeno področje in sicer tako v javnem železniškem prometu kot tudi na industrijskih tirih. Pri tem je bil dan poseben poudarek na ugotavljanju:

- soglasja upravljavca ob vzpostavitvi začasnih nivojskih prehodov,
- ustreznost postavitve spremenljive prometno informativne signalizacije,
- zagotavljanje in vzdrževanje ustrezne preglednosti v območjih zavarovanih in nezavarovanih (pasivno urejenih) nivojskih prehodov, v progovnem in varovalnem progovnem pasu,
- zaščitni višinski profili,
- v primeru nadgradnje železniškega podsistema, nadzor nad izvedbo zavarovanja obstoječega nivojskega prehoda v skladu z določbami ZVZelP-1 in predlagane rešitve komisije in izdanega soglasja,

- izvajanje predpisanih postopkov v primeru izrednih prevozov na nivojskih prehodih.

Poostren inšpekcijski nadzor so izvajali vsi (4) inšpektorji za železniški promet IRSI, v času med 15.3.2019 – 15.11.2019.

Preglednica sklepni ugotovitve s podatki o ukrepih v okviru izvedene akcije:

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
Inšpekcijski nadzor na nivojskih prehodih	Število izvedenih pregledov	13	V poostrenem inšpekcijskem nadzoru so bile ugotovljene nepravilnosti in pomanjkljivosti na posameznih področjih nadzora inšpektorjev za železniški promet, ki se nanašajo na nivojski prehod v sklopu industrijskega tira, vzdrževanje naprave za zavarovanje na nivojskem prehodu, strokovno usposobljenost delavcev in v povezavi z njihovimi nalogami na nivojskih prehodih: nivojski prehodi niso pravilno zavarovani in označeni - ni zagotovljena preglednost nivojskega prehoda
	Število upravnih ukrepov	4 odločbe	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	1 ustno opozorilo	

V okviru akcijskega plana inšpekcijskega nadzora objektov (predori, galerije) na železniški progi, je inšpektor za železniški promet, v času med 15.2.2019 do 15.4.2019, izvedel inšpekcijski nadzor nad spoštovanjem določil 5. člena Zakona o varnosti v železniškem prometu (ZVZelP, Uradni list RS, št. 30/18) in Pravilnika o spodnjem ustroju (Uradni list RS, št. 93/13, 30/18), pri tem je bil poudarek predvsem na nadzor ustreznosti izvajanja nadzora upravljavca nad stanjem spodnjega ustroja in izvajanja rednih in glavni pregledov predorov, galerij in pokritih vkopov (70. in 71. člen Pravilnika).

Preglednica sklepni ugotovitve s podatki o ukrepih v okviru izvedene akcije:

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
Inšpekcijski nadzor objektov na železniški progi	Število izvedenih pregledov	3	V poostrenem inšpekcijskem nadzoru ni bilo ugotovljenih nepravilnosti in pomanjkljivosti na posameznih področjih nadzora inšpektorjev za železniški promet, ki se nanašajo na izvajanja rednih in glavnih pregledov predorov, galerij in pokritih vkopov.
	Število upravnih ukrepov	-	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	-	

V letu 2019 je bil izveden sistematično usmerjen nadzor nad izvrševanjem določb poslovnika na industrijskih tirih in progah druge železnice. Ker ta segment v preteklosti ni bil pogosto nadzorovan, so se upravičeno pričakovala večja odstopanja.

Zaradi zagotavljanja večje varnosti udeležencev na industrijskih tirih in ostalih udeležencev, se je izvedel poostren inšpekcijski nadzor poslovnika industrijskih tirov ali druge proge železnice, ki določajo postopke za zagotavljanje varnega železniškega prometa. Inšpekcijski nadzor se je izvajal na osnovi določil veljavnega Zakona o železniškem prometu (ZZelP, Uradni list RS, št. 92/99, 11/01, 33/01, 110/02 - ZGO-1, 110/02, 56/03, 86/04, 29/05 - odl. US, 15/07, 58/09, 106/10, 63/13, 84/15, 30/18), ter 92. člena Zakona o varnosti v železniškem prometu (ZVZelP, Uradni list RS, št. 30/18). Pri tem je bil dan poseben poudarek na:

- izdelavo poslovnika industrijskih tirov,
- pridobitev soglasja upravljavca, v primeru prehoda in industrijskega na javno železniško infrastrukturo in obratno,
- nadzor postopkov za zagotovitev varnega železniškega prometa (tehnični procesi dela, največjo hitrost na industrijskih tirih, zdravstveni pogoji in potrebno strokovno usposobljenost OVKN, ki vzdržujejo in delajo na industrijskem tiru).

Poostren inšpekcijski nadzor so izvajali vsi (3) inšpektorji za železniški promet IRSI, v času med 15.4.2019 – 15.11.2019.

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
Inšpekcijski nadzor določb poslovnika na industrijskih tirih in progah druge železnice	Število izvedenih pregledov	26	V poostrenem inšpekcijskem nadzoru so bile ugotovljene nepravilnosti: - izdani pravilniki so bili neskladni z dejanskim stanjem - strojevodje industrijskega tira nimajo izdelanih spričeval za strojevodje - ni vzpostavljenega registra spričeval za strojevodje - pomanjkljivi poslovni red v zvezi z postopki preverjanja in zagotavljanja spričeval za strojevodje - slabo vzdrževana infrastruktura – poseben nivojski prehod
	Število upravnih ukrepov	- 13 upravnih odločb	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	-	

V okviru akcije Poostren inšpekcijski nadzor oseb, ki izvajajo varnostno kritične naloge OVKN - preverjanje psihofizičnega stanja OVKN se je preverjala vsebnost alkohola pri OVKN. Omenjeni nadzori so se običajno izvajali ob nadzoru ostalih pomanjkljivosti in nepravilnosti iz Zakona o železniškem prometu (ZZeP, Uradni list RS, št. 82-99, 11/01, 33/01, 110/02-ZGO-1, 110/02, 56/03, 86/04, 29/05 – odl. US, 15/07, 58/09, 106/10, 63/13, 84/15, 30/18) in Zakona o varnosti v železniškem prometu, ter Zakona o varnosti v železniškem prometu (ZVZeP-1, Uradni list RS, št. 30/18) v veljavi od 16.6.2018 dalje.

Akcija se je izvajala iz razloga ugotavljanja alkoholiziranosti delavcev, ki izvajajo varnostno kritične naloge med opravljanjem dela. Inšpekcijski nadzor psihofizičnega stanja OVKN se ni izvajala zgolj usmerjeno, temveč se je izvajal v sklopu rednih inšpekcijskih pregledov, ki sta jih pooblaščenca inšpektorja opravljala po uradni dolžnosti.

Akcijski inšpekcijski nadzor sta v času med 15.3.2019 in 15.10.2019 izvajala inšpektorja za železniški promet, skladno z določili 77. člena ZVZeP-1, v povezavi z 95. členom ZVZeP-1.

Preglednica sklepnih ugotovitev s podatki o ukrepih v okviru izvedene akcije:

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
Inšpekcijski nadzor »psihofizičnega stanja OVKN«	Število izvedenih pregledov	34	V okviru akcijskega nadzora sta bili ugotovljeni 2 nepravilnosti oz. vsebnosti alkohola v organizmu OVKN, kjer je inšpektor odredil prepoved opravljanja dela in nalog na delovnem mestu OVKN do konca izmene ter uvedel prekrškovni postopek
	Število upravnih ukrepov	/	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	/	
	Število upravnih ukrepov	1× opozorilo po ZIN 3× ustni opomin	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	1× uvedba PN	

4.2.6 Ostalo

Z začetkom veljave novega ZVZelP-1, je prenehalo veljati 22 predpisov (pravilnikov in uredb) in se je prenehalo uporabljati 21 predpisov (pravilnikov, navodil in odločb). V prehodnih določbah, je določeno, da se do uveljavitve novih predpisov uporabljajo stari, če niso v nasprotju s tem zakonom ali evropskimi predpisi. Ker so obveznosti Ministra da izda nove predpise v roku dveh let, so se v letu 2018 in 2019 že pripravili novi predlogi za nekatere uredbe in pravilnike. Tekom leta so bili inšpektorji za železniški promet aktivno vključeni v pripravo predlogov za spremembe in dopolnitve novih uredb, pravilnikov in navodil.

IRSI je v letu 2019 prejel več prijav oziroma pobud za inšpekcijski nadzor gradenj in ostalih posegov v varovalni pas železniške proge, prijav slabega stanja proge, nevarnih dreves ob progi, nepreglednost v NPr zaradi posaditve, nepravilnosti na voznih redih posledično zamude vlakov, ter drugih nepravilnosti s področja nadzora železniškega prometa.

IRSI vsako leto v svojih poročilih opozarja na slabo stanje železniške proge na določenih odsekih, ki se v letu 2019 niso dosti spremenila. Takšno stanje je posledica starosti vgrajenih materialov v proge, kar se kaže v dotrajanosti zgornjega ustroja proge, nepravočasno opravljenih obnov ali nadgradenj ter premajhnih vlaganj v redno vzdrževanje in investicijsko vzdrževanje. Zaradi zagotovitve varnosti prog se zahteva več vzdrževalnih del in večjo pozornost pri pregledovanju infrastrukture. Na področju zavarovanja nivojskih križanj se na državnih progah ugotavljajo izboljšave, še vedno pa ostajajo problematične regionalne proge, ki so zavarovane z mehanskimi signalno varnostnimi napravami brez možnosti daljinskega vodenja prometa. Nosilne konstrukcije voznega omrežja elektrificiranih železniških prog so na nekaterih mestih dotrajane in slabo vzdrževane. S povečanjem nadzora nad industrijskimi tiri je bilo prav tako ugotovljeno več nepravilnosti in neskladij, predvsem pa težave pri neurejeni oz. nepopolni zakonodaji.

Na splošno se ugotavlja, da se kljub zagotavljanju varnosti železniških prog (znotraj predpisanih toleranc) zmanjšuje kakovost železniškega prometa, kar se odraža v številu pritožb potnikov (zamude) in naseljenih blizu. prog (hrup) ter navsezadnje dokaj slabemu javnemu mnenju, ki se odraža v medijih.

Vsako leto IRSI opozarja na poseben problem pri nadzoru nad prevozom nevarnega blaga v železniškem prometu, saj je ZPNB pričel veljati leta 2000 in bi moral biti po določilih 58. člena tega zakona, najkasneje do tega datuma objavljen tudi Pravilnik o mednarodnem železniškem prevozu nevarnega blaga RID, kar pa žal ni.

4.3 INŠPEKCIJSKI NADZOR ŽIČNIŠKIH NAPRAV IN SMUČIŠČ

Inšpektorja za žičniške naprave in smučišča delujeta v okviru Inšpekcije za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča IRSI. V sklopu inšpekcijskih pregledov se je pri zavezancih izvajal nadzor na terenu nad spoštovanjem predpisov s področja obratovanja žičniških naprav in zagotavljanja varnosti na smučiščih, skladno z letnim načrtom dela in na podlagi aktualnih potreb po nadzoru, upoštevajoč zakonodajna pooblastila in tudi obstoječe varnostne ter tudi vremenske razmere.

4.3.1 Pristojnost in zakonodaja

Skladno s pooblastili in nalogami, ki izhajajo iz nacionalnih zakonskih in podzakonskih predpisov, Uredb, Direktiv EU, tehničnih specifikacij in standardov, sta inšpektorja za žičniške naprave in smučišča IRSI izvajala nadzor nad izvajanjem določb:

- Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb (ZŽNPO, Uradni list RS, št. 126/03, 56/13 in 33/14) in Direktive 2000/9/ES,
- Zakona o varnosti na smučiščih (ZVSmuč-1, Uradni list RS, št. 44/16).

4.3.2 Inšpekcijski nadzor

Inšpekcijski nadzor žičniških naprav obsega preverjanje stanja, obratovanja in vzdrževanja žičniških naprav. Nadzorovano je bilo izvajanje varnostnih ukrepov v območju žičniških naprav, upoštevanje tehničnih standardov in normativov pri uporabi materialov ter upoštevanje toleranc pri vzdrževalnih delih, gradnjah in obnovah žičniških naprav. Nadzor je obsegal tudi izvajanje obdobjnih zakonsko predpisanih pregledov žičniških naprav in njihovih elementov, s strani pooblaščenih organizacij. Redno

se je izvajal nadzor nad opravljanjem del in odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti, ki so jih ugotovljale pooblašene organizacije ali inšpektorja ob inšpekcijskih pregledih. Pri tem ne moremo prezreti dejstva, da se na splošno povprečna starost žičniških naprav v RS povečuje, kar zahteva več vzdrževalnih del in večjo pozornost pri pregledovanju naprav. Skladno z določili Pravilnika o tehničnih pregledih žičniških naprav (Uradni list RS, št. 63/11, 63/12, 59/13 in 72/14), inšpektorja nadzirata izvedbo strokovno-tehničnih in posebnih pregledov, katerih izvedbo so dolžni zagotoviti upravljavci žičniških naprav. Roki za izvedbo teh pregledov pa so odvisni od vrste in starosti naprave.

Na področju inšpekcijskega nadzora smučišč se preverja ali upravljavci smučišč v zadostni meri urejajo in oskrbujejo smučarske proge, skladno s predpisi. Inšpektorja v sklopu tega nadzorujeta obratovanje smučišč, zagotavljanje varnosti na smučiščih in izpolnjevanje določb iz dovoljenj za obratovanje smučišč. V času obratovanja smučišč je bil izvajan redni nadzor nad varnostni ukrepi, ki jih morajo izvajati upravljavci smučišč za zagotavljanje varnosti uporabnikov. Obseg ukrepov za zagotavljanje varnosti na smučiščih je bil predpisan v ZVSmuč-1 in na njegovi podlagi izdanih podzakonskih aktih ter v dovoljenjih za obratovanje posameznega smučišča. Pri izvajanju inšpekcijskega nadzora smučišč sta inšpektorja odredila ukrepe za zagotavljanje varnosti uporabnikov smučišč, še zlasti glede zavarovanja neprilagojenih mest pri vremensko pogojenih spremembah stanja smučarskih prog.

Žičniške naprave

Inšpekcijski nadzor žičniških naprav poteka skozi celotno leto in obsega preverjanje:

- gradnje, obnove in vzdrževalnih del na žičniških napravah,
- tehničnih standardov in normativov pri uporabi materialov ter upoštevanja toleranc pri vzdrževalnih delih,
- izvajanja varnostnih ukrepov v njihovem vplivnem območju,
- izvajanja obdobjnih posebnih pregledov naprav in njihovih elementov in
- opravljenih del in odprave pomanjkljivosti, ki jih ugotovijo pooblašene organizacije.

Smučišča

Inšpekcijski nadzor smučišč je zajemal preverjanje:

- ukrepov določenih v dovoljenjih za obratovanje,
- zavarovanja neprilagojenih mest,
- varovanja pred plazovi,
- urejenosti in označenosti smučarskih prog in smučišč in
- ustreznega števila nadzornikov ter njihovo opremljenost
- opremo za zvočno in svetlobno opozarjanje na vseh motornih vozilih, ki se uporabljajo na smučišču v času obratovanja smučišča
- izvajanje poučevanja smučanja skladno z določbami ZVSmuč-1

4.3.3 Inšpekcijski upravni postopek

Inšpektorja za žičniške naprave in smučišča sta, poleg 25 prenesenih odprtih inšpekcijskih zadev iz preteklega obdobja, v letu 2019 prejela 4 prijave in uvedla inšpekcijski postopek v 149 zadevah ter zaključila 135 inšpekcijskih zadev. Skupno sta inšpektorja za žičniške naprave in smučišča v letu 2019 opravila 180 inšpekcijskih pregledov.

2019	Inšpekcija za žičniške naprave in smučišča
Število prejetih prijav	4
Število inšpekcijskih postopkov	174

Glede inšpekcijskih ukrepov se zaradi specifičnosti nadzorovanega področja izrekajo v večji meri ureditveni ukrepi z izrekom opozoril na zapisnik, v manjši meri pa prepovedni ukrepi z odločbami. V letu 2019 na obravnavanem področju ni bilo pritožb zoper izdane upravne akte.

Natančnejše stanje s podatki o pomembnejših dejanjih in ukrepih v okviru inšpekcijskih postopkov v letu 2019 je razvidno iz naslednje tabele:

2019	Upravna dejanja in ukrepi
Zapisnik: redni pregled	151
Zapisnik: izredni pregled	2
Zapisnik: kontrolni pregled	27
Odločba	1
Opozorilo po ZIN (upravno)	33

Po tematskih sklopih oz. temeljnih nalogah je inšpekcija za žičniške naprave in smučišča glede na plan za leto 2019 izvedla:

Področje nadzora / število inšpekcijskih pregledov	Načrt dela 2019	Realizacija 2019	% izpolnitve načrta
Varnost obratovanja žičniških naprav	120	118	90,8
Varnost na smučiščih	60	62	103
SKUPNO ŠTEVILO:	180	180	100

Pri inšpekciji za žičniške naprave in smučišča ključne besede sovpadajo s temeljnimi nalogami.

4.3.4 Prekrškovni postopek

Ukrepi, ki sta jih v prekrškovnih postopkih izrekla inšpektorja pri nadzoru žičniških naprav in smučišč na podlagi ugotovljenih kršitev določb predpisov, ki jih nadzirata, so se nanašali predvsem na neustrezno zagotavljanje varnosti na smučiščih.

V letu 2019 je bilo uvedenih 6 prekrškovnih zadev.

Natančnejši podatki o prekrškovnih ukrepih inšpektorjev za žičniške naprave in smučišča so razvidni iz naslednje tabele:

Št. prekrškovnih postopkov	Št. opozoril	Št. PN	Št. odločb - globa	Št. odločb - opomin	Št. odločitev o ZSV
6	32	0	0	4	0

Kot je razvidno iz tabele so bila v prekrškovnih postopkih v glavnini izrečena opozorila zaradi ugotovljenih manjših nepravilnosti na smučiščih in specifičnega dela z upravljavci žičniških naprav in smučišč.

V prekrškovnih postopkih ni bilo v letu 2019 izrečen nobene globe.

4.3.5 Akcije v letu 2019

V okviru inšpekcijskega nadzora nad zagotavljanjem varnosti na smučiščih v zimski sezoni 2018/2019 sta inšpektorja za žičniške naprave in smučišča v času zimskih šolskih počitnic in sicer med 15.2.2019 in 3.3.2019 izvedla akcijo, v okviru katere sta preverjala spoštovanje predpisov, ki urejajo varnost na smučiščih. Pri tem so bile ugotovljene določene pomanjkljivosti in nepravilnosti zaradi česar so bili odrejeni in izrečeni upravni ukrepi, v povezavi z 19. členom ZVSmuč, in določili ZŽNPO, pri čemer se je od upravljavcev smučišč zahtevalo, da ugotovljene nepravilnosti in pomanjkljivosti odpravijo.

V okviru usmerjenega inšpekcijskega nadzora so se preverjale dolžnosti upravljavca in nadzornika, ter določila, ki se nanašajo na izvajalce poučevanja smučanja v naslednjem:

- nadzor aktivnosti na smučiščih (3. člen),
- zagotovitev ustreznega dovoljenja za obratovanje za smučišča v obratovanju (prvi in tretji odstavek 4. člen),
- zagotovitev ukrepov za varnost na smučišču (prvi odstavek 5. člena),
- zagotovitev obveznosti upravljavca smučišča (prvi in drugi odstavek 6. člena),
- nadzor obratovanja smučišča v različnih pogojih (8. člen),
- nadzor okoliščin, zaradi katerih smučišče ne sme obratovati (prvi odstavek 9. člena),
- obveščanje smučarjev (10. člen),
- nadzor nad poučevanjem smučanja (12. člen),
- dolžnost zagotavljanja reševalcev (14. člen),
- nadzor obveznosti zagotavljanja nadzora (17. člen),
- vodenje evidenc (prvi in tretji odstavek 36. člena).

Preglednica sklepnih ugotovitev s podatki o ukrepih v okviru izvedene akcije:

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
Inšpekcijski nadzor smučišč	Število izvedenih pregledov	22	V akciji so bile ugotovljene kršitve ZVSmuč in ZŽNPO, ki so se nanašale na: .- evidence varnostnih pregledov niso usklajene z veljavno zakonodajo (2. odstavek 36. člena ZVSmuč-1) – 9 primerov - pojav kamenja, kopnin in poledenelih zaplat – 6 primerov - neprimerna označitev robu proge – 4 primeri - neprimerno zavarovanje objektov na smučišču (višina zavarovanja na drogovi) – 2 primera - neustrezna razmejitev smučarske proge z potjo vlečnice – 1 primeri - Neustrezno postavljene oznake s težavnostjo proge – 1 primer - nepopolna informativna tabla (manjka klicna št. v primeru nesreče) – 1 primer - pomanjkljivo opremljene snežne sani (brez opozorilnih luči) – 1 primer - nizkovrtna vlečnica ni bila postavljena skladno z dovoljenjem za obratovanje – 1 primer
	Število upravnih ukrepov	11 × opozorilo po ZIN na zapisnik. Upravljavci smučišč so ugotovljene pomanjkljivosti in nepravilnosti praviloma odpravili že v času inšpekcijskih nadzorov.	
	Število in vrsta prekrškovnih sankcij	4 × opozorilo	

4.3.6 Ostalo

Inšpektorja za žičniške naprave in smučišča sta v letu 2019 sodelovala v postopkih za izdelavo podlag pri pripravi sprememb in dopolnitev podzakonskih predpisov s področja žičniških naprav in smučišč (Pravilnik o strokovnem usposabljanju osebja za obratovanje žičniških naprav in pri Odredbi o seznamu standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti žičniških naprav za prevoz oseb). Na seminarju rednega strokovnega izpopolnjevanja sodnih izvedencev za varnost žičniških naprav in smučišč ter rednega strokovnega izpopolnjevanja vodij obratovanja žičniških naprav, ki sta ga organizirala Združenje Slovenskih žičničarjev – GlZ in Zbornica gorskih centrov - GZS sta inšpektorja za žičniške naprave in smučišča pripravila predstavitev inšpekcijskega pregleda žičniških naprav.

Med obratovanjem in vzdrževanjem žičniških naprav inšpektorja za žičniške naprave in smučišča sodelujeta pri reševanju ugotovljene problematike s predstavniki pooblaščenih podjetij za opravljanje strokovno tehničnih pregledov naprav in upravljavci žičniških naprav. Prav tako se vključujeta v reševanje problematike zagotavljanja varnosti na smučiščih.

Pred začetkom zimske sezone so bili organizirani delovni sestanki s predstavniki posameznih Policijskih uprav in upravljavci smučišč, kjer so bile podane ocene in analize predhodnega obdobja ter oblikovane smernice za nadzor smučišč in ukrepanje v tekoči zimski sezoni.

Težava pri obravnavah nesreč na žičniških napravah, ki je bila v prejšnjih letih tudi izpostavljena, še ni rešena. Še vedno ostaja vprašanje ustreznosti obravnave nesreč in ostalih izrednih dogodkov ter s tem ugotavljanju natančnih vzrokov za nastanek nesreč na žičniški napravi, saj je po določilu ZZNP pristojnost policije, da obravnava nesrečo ali izredni dogodek in vodi evidenco le-teh.

Še enkrat je potrebno posebej izpostaviti vse bolj perečo problematiko starih žičniških naprav, ki obratujejo na slovenskih smučiščih. Inšpektorja ugotavljata, da sicer upravljavci pravočasno opravljajo vzdrževalna dela in posebne preglede naprav, neporušne preglede vrvi in strokovno tehnične preglede naprav, s katerimi zagotavljajo ustrezno varnost prevoza potnikov z žičniškimi napravami. Vendar se vsako leto povečujejo izredni dogodki na žičniških napravah, katerih vzroke je iskati v starosti naprav, saj je povprečna starost žičniških naprav približno 30 let. Ugotavlja se, da novih investicij na področju žičniških naprav v zadnjih letih ni bilo, razen nekaj manjših v vlečnice z nizko voden vrvjo.

5 INŠPEKCIJA ZA ENERGETIKO IN RUDARSTVO

Inšpektorji Inšpekcije za energetiko in rudarstvo izvajajo nadzor na področju elektro energetike, na področju strojne energetike in na področju rudarstva.

Naloge in pristojnosti inšpekcijskega nadzora energetskih inšpektorjev so predpisane z Energetskim zakonom in materialnimi predpisi, ki so bili sprejeti na njegovi podlagi. Temeljna naloga energetskih inšpektorjev, ki izvajajo nadzor na področju elektro energetike je zagotavljanje varnega in zanesljivega obratovanja vseh energetskih naprav, napeljav in postrojenj. Na področju strojne energetike energetski inšpektorji izvajajo nadzor nad izvajanjem zakonov, tehničnih predpisov in standardov, ki veljajo za področje strojne energetike, na energetskih objektih, napravah, postrojih in napeljavah. Inšpektorji izvajajo nadzor tudi nad drugimi energetskimi napravami, nadzor nad vzdrževalnimi deli v javno korist na področju strojne energetike, nadzor nad načinom delitve in obračuna stroškov za toploto, nadzor nad energetskimi koncepti lokalnih skupnosti in nadzor nad klimatskimi in ogrevalnimi sistemi

Podlaga za izvajanje nadzora rudarskih inšpektorjev so materialni predpisi, ki urejajo področje rudarstva in varnosti in zdravja pri delu ter skladnosti proizvodov. Pri izvajanju nadzora iz varnosti in zdravja pri delu pri rudarskih delih ima rudarski inšpektor pristojnosti inšpektorja za delo, pri nadzoru strojev, protieksplzijske zaščite in osebne varovalne oprem pa pristojnosti tržnega inšpektorja. Rudarski inšpektor opravlja tudi nadzor monitoringa vplivov rudarskih del na okolje, nadzor rudnikov v zapiranju in nadzor nad rudarskimi muzeji. Posebnost pri nadzoru rudarskih inšpektorjev je predpisana periodika ter takojšnja raziskava nesreč pri delu in nevarnih pojavov. Pri izvajalcih rudarskih del, ki pri izvajanju del potrebujejo električne naprave in instalacije, nadzor izvaja rudarski elektroenergetski inšpektor na podlagi Zakona o rudarstvu in Pravilnika o zahteva za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in o tehničnih ukrepih pri postavljanju in uporabi električnih instalacij in naprav v podzemnih prostorih in na površini pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin.

5.1 PODROČJE ELEKTRO ENERGETIKE

Temeljna naloga energetskih inšpektorjev, ki izvajajo nadzor na področju elektro energetike je zagotavljanje varnega in zanesljivega obratovanja vseh energetskih naprav, napeljav in postrojenj.

5.1.1 Pristojnost in zakonodaja

Naloge in pristojnosti energetski inšpektorjev, ki izvajajo nadzor na področju elektro energetike so opredeljene v Energetskem zakonu (EZ-1, Uradni list RS, št. 17/14, z nadaljnjimi spremembami in dopolnitvami), predpisih, ki so bili sprejeti na podlagi energetskega zakona in drugih predpisih, ki veljajo za področje elektroenergetike.

5.1.2 Inšpekcijski nadzor

Energetski inšpektorji s področja elektro energetike so v letu 2019 opravljali redne naloge inšpekcijskega nadzora nad izpolnjevanjem predpisov iz svoje pristojnosti pri zagotavljanju varnega in zanesljivega obratovanja energetskih naprav, to je naprav za proizvodnjo električne energije, prenosnega in distribucijskega omrežja za električno energijo in drugih naprav za oskrbo in porabo električne energije.

Energetski inšpektorji za področje elektro energetike s svojim delom pripomorejo k zagotavljanju odprave pomanjkljivosti in nepravilnosti že v procesu gradnje ali rekonstrukcije elektroenergetskih naprav. S preventivnim delom pri inšpekcijskem nadzoru nad rednim obratovanjem elektroenergetskih naprav je dosežena večja varnost, zanesljivost ter racionalnost. Med obratovanjem so takšni posegi praviloma dražji in posledično pomenijo lahko tudi izpad proizvodnje, kar ima v primeru naprav v sklopu elektroenergetskega sistema RS posledice za celotno gospodarstvo. V skladu z načinom in vsebino inšpekcijskih pregledov, predpisanih s tehničnimi predpisi, energetska inšpekcija za področje elektro energetike opravlja predpisane redne in izredne inšpekcijske preglede pri gradnji, obratovanju in vzdrževanju naslednjih elektroenergetskih objektov in naprav:

- proizvodnja električne energije v termoelektrarnah in v nuklearni elektrarni,

- proizvodnja električne energije v hidroelektrarnah in malih elektrarnah na alternativne energetske vire,
- prenosno omrežje (400-110 kV) – daljnovodi, razdelilno transformatorske postaje,
- distribucijsko omrežje (110-0,4 kV) – daljnovodi, transformatorske postaje,
- veliki porabniki električne energije,
- ostali porabniki električne energije in objekti javnega pomena,
- elektroenergetske naprave po evropskih direktivah ATEX 110a in ATEX 118a.

Poleg tega so energetski inšpektorji, ki izvajajo nadzor na področju elektro energetike v letu 2019, v skladu s svojimi pooblastili izvajali nadzor nad predpisano dokumentacijo, ki jo morajo imeti zavezanci (splošni dobavni pogoji, sistemska obratovalna navodila, usposobljenost upravljavcev energetskih naprav).

5.1.3 Inšpekcijski upravni postopek

Energetski inšpektorji za področje elektro energetike so svoje delo opravljali po sprejetem planu za leto 2019. V letu 2019 so, poleg 514 prenesenih odprtih inšpekcijskih zadev iz preteklega obdobja, prejeli 61 prijav, uvedli 940 inšpekcijskih zadev in rešili 915 inšpekcijskih zadev. V letu 2019 je bilo opravljenih 952 inšpekcijskih pregledov, največ pri distributerjih in uporabnikih.

2019	Inšpekcija za energetiko za področje elektro energetike
Število prejetih prijav	61
Število inšpekcijskih postopkov	1454

V letu 2019 so energetski inšpektorji za področje elektro energetike v zvezi s postopki izdali 39 odgovorov prijaviteljem ter 8 odgovorov in dopisov drugim organom. Dopisi drugih organov so se v določenih primerih obravnavali kot prijave.

Natančnejše stanje s podatki o pomembnejših dejanjih in ukrepih v okviru inšpekcijskih postopkov v letu 2019 je razvidno iz naslednje tabele:

Podatki o dejanjih in ukrepih	Število
Inšpekcijske zadeve začete v tekočem letu	940
Zapisnik: redni pregled	828
Zapisnik: izredni pregled	49
Zapisnik: kontrolni pregled	39
Odločba	179
Opozorilo po ZIN	237
Sklep: ustavitev postopka	163
Sklep: dovolitev izvršbe	18
Sklep: denarna kazen	11
Ostali sklepi	20
Število odgovorov prijaviteljem	39
Število dopisov in odgovorov drugim organom	8

V letu 2019 so energetski inšpektorji za področje elektro energetike prejeli 7 pritožb zoper izdan upravni akt, drugostopenjski organ pa je v letu 2019 odločil o 3 pritožbah.

Po tematskih sklopih oz. temeljnih nalogah je energetska inšpekcija za področje elektro energetike glede na plan za leto 2019 izvedla:

Področje nadzora / število inšpekcijskih pregledov	Načrt dela 2019	Realizacija 2019	% izpolnitve plana
Proizvodnja električne energije v termo elektrarni in v nuklearni elektrarni	5	3	60
Proizvodnja električne energije v hidroelektrarnah, malih hidroelektrarnah in ostalih proizvajalcih električne energije iz obnovljivih virov in naprav z visokimi izkoristki	80	76	95
Prenosno omrežje (400-110 kV) – daljnovodi, razdelilne transformatorske postaje	50	49	98
Distribucijsko omrežje (110-0,4 kV) – daljnovodi, transformatorske postaje	510	431	85
Porabniki električne energije	360	321	89
Elektroenergetske naprave v eksplozijsko varni izvedbi	50	47	94
Izredni inšpekcijski pregledi	40	24	60
Okoljska primernost proizvodov povezanih z energijo v uporabi	5	1	20
SKUPNO ŠTEVILO:	1100	952	87

V letu 2019 so energetske inšpektorje za področje elektro energetike v inšpekcijskih nadzorih preverjali:

Nadzor	Št. nadzorov
Okvare in poškodbe	19
Pregledi energetskih naprav in vodov	516
Prostori s potencialno EX atmosfero	31
Okvare in poškodbe	9
Usposobljenost delavcev	52
Splošni dobavni pogoji	13
Sistemska obratovalna navodila	64
Sistem zaščite pred strelo	274
NN električne inštalacije	318
Remont in revizija na elektroenergetskih postrojih	152
Nadzori v industrijskih objektih	149
Nadzori v javnih objektih	154
Nadzori v večstanovanjskih stavbah	10
Nadzori v poslovnih stavbah	23
Funkcionalni in zagonski preizkusi na energetskih napravah	16
Kakovost električne energije	4
Učinkovita raba energije	3

Povzetek ugotovitev inšpekcijskih pregledov in ocena stanja energetskih naprav je naslednja:

- Pri inšpekcijskih nadzorih na objektih in postrojih za proizvodnjo el. energije in prenosnega omrežja 110 kV do 400 kV ni bilo ugotovljenih bistvenih nepravilnosti in pomanjkljivosti.

-
- Obratovanje in vzdrževanje elektroenergetskih postrojev (v nadaljevanju: EEP) v lasti gospodarske javne službe dejavnost sistemskega operaterja in gospodarske javne službe dejavnost distribucijskega operaterja ter elektrodistribucijskih podjetij poteka po sprejetih načrtih obratovanja in vzdrževanja. Skrbniki imajo vzpostavljen sistem vzdrževanja in obratovanja v skladu z veljavnima pravilnikoma o vzdrževanju in obratovanju EEP.
 - Vzdrževanje elektroenergetskih postrojev na napetostnih nivojih od 0,4 kV do 110 kV v lasti gospodarske javne službe dejavnost distribucijskega operaterja in elektrodistribucijskih podjetij se je bistveno izboljšalo v primerjavi na preteklo leto (večja gospodarska rast).
 - Inšpektorji zaznavajo težave zavezancev pri širitvi gozdnega roba na daljnovodnih trasah v primerih, ko se lastnik ne strinja s posekom, ali je neznan ali nedosegljiv, kakor tudi težave pri opravljanju vzdrževalnih del v javno korist zaradi predhodno neurejenih stvarnih ali drugih pravic, ki dajejo pravico graditi na nepremičninah, na katerih so zgrajeni oziroma stojijo objekti, naprave in omrežja.
 - V skupini objektov distribucije (0,4 kV do 110 kV; RTP, TP, SN in NN omrežja) so se pri rednih inšpekcijskih nadzorih ugotavljale naslednje večje pomanjkljivosti:
 - trase posameznih nadzemnih sredjenapetostnih in nizkonapetostnih omrežij, izvedenih z golimi vodniki, niso bile zadostno očiščene – veje okoliškega drevja so se približale do nepredpisane razdalje - varnostne oddaljenosti do vodnikov (vzrok počasni javni razpisi pri izbiri zunanjih izvajalcev);
 - pri gospodarski javni službi dejavnost distribucijskega operaterja in elektrodistribucijskih podjetij je bilo prepoznano različno razumevanje varnostnih zahtev glede uporabe 4. člena Pravilnika o zaščiti nizkonapetostnih omrežij in pripadajočih transformatorskih postaj (Uradni list RS, št. 90/15), ki glede izpolnjevanja varnostnih zahtev med ostalim napotuje na obvezno uporabo standarda za nizkonapetostne električne inštalacije: SIST HD 60364-4-41. Neskladnost je v postopku odpravljanja;
 - prepočasno odpravljanje ugotovljenih pomanjkljivosti, evidentiranih v poročilih o pregledih, preizkusih in meritvah;
 - neopravljanje vseh predpisanih meritev oziroma pregledov (npr.: v določenih primerih je bilo ugotovljeno, da zavezanci ne opravljajo redne meritve ozemljitvene upornosti obratovalne, zaščitne in združene ozemljitve, ali pa pregledniki v svojih protokolih niso izdelali ocene ustreznosti; težave pri dokazovanju obstoja globalnih ozemljitvenih sistemov v središčih večjih mest, urbanih ali industrijskih območjih s porazdeljeno nizko- in visokonapetostno ozemljitvijo).
 - V skupini porabnikov električne energije je bilo ugotovljeno:
 - da se ne opravljajo predpisani redni pregledi, preizkusi in meritve nizkonapetostnih električnih inštalacij ter sistema zaščite pred delovanjem strele: v javnih objektih sicer v manjši meri kot pri ostalih gospodarskih objektih (industrija, obrt, poslovni lokali,...). V primerjavi s predhodnim letom inšpektorji ugotavljajo, da se stanje v javnih objektih in pri objektih zavezancev s pridobljenimi okoljevarstvenimi dovoljenji, za katere v skladu s Sklepom Ministrstva za okolje in prostor o oblikovanju interventnih skupin za pregled in dopolnitev okoljevarstvenih dovoljenj, št. 012-15/2018-1, z dne 6. 7. 2018, ter usmeritvami Inšpektorata RS za infrastrukturo potekajo poostreni nadzori, bistveno izboljšuje;
 - da zavezanci v primerih, ko pregledniki električnih inštalacij in sistema zaščite pred delovanjem strele ugotavljajo neskladnosti s predpisi, le-te zaradi finančnih težav ne odpravljajo, ali pa je postopek odpravljanja neskladnosti prepočasen. Inšpektorji največ neskladnosti ugotavljajo pri električnih razdelilnikih (glede dostopnosti za upravljanje in vzdrževanje, zaščite pred električnim udarom, napisnih ploščic na razdelilnikih) in neizvedenih galvanskih povezavah;
 - inšpektorji so bili v tem letu pozornejši na vsebino zapisnikov o pregledih, preizkusih in meritvah nizkonapetostnih električnih inštalacij in sistema zaščite pred delovanjem strele, za katero v določenih primerih ugotavljamo neskladnosti glede na zahteve veljavnih predpisov. Ker v inšpekcijskih postopkih pregledniki niso stranke v postopkih, smo s to problematiko seznanili Komisijo za preverjanje NPK;
 - pri porabnikih električne energije, ki imajo v lasti EEP visoke napetosti (npr. TP VN/NN), se je kljub dejstvu, da imajo ustrezne pogodbe o vzdrževanju in dokumente, ki izkazujejo, da so njihove naprave varne za obratovanje ugotavljalo, da nimajo vzpostavljenega sistema obratovanja in vzdrževanja v skladu z "novima" veljavnima pravilnikoma o vzdrževanju in

obratovanju EEP ter ustreznih potrdil o uspešno opravljenem strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja stikalničarjev v industriji po pravilniku o strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja za upravljalca energetskega naprav.

- Na področju protieksplzijske zaščite se je ugotavljalo, da določeni zavezanci pri inšpekcijskih nadzorih niso predložili zahtevanih veljavnih certifikatov o skladnosti vgraditve, ali o skladnosti vzdrževanja opreme v eksplozijsko ogroženih prostorih, ali pa Ex cone niso bile ustrezno označene.

5.1.4 Prekrškovni postopek

Energetski inšpektorji za področje elektro energetike so v letu 2019 uvedli 19 prekrškovnih zadev. Izdana je bila 1 odločba z globo, 1 odločba z opominom in 2 plačilna naloga po Zakonu o prekrških. Zahtev za sodno varstvo v letu 2019 ni bilo.

Št. prekrškovnih postopkov	Št. opozoril	Št. PN	Št. odločb - globa	Št. odločb - opomin	Št. odločitev o ZSV
12	1	2	1	1	0

Finančno stanje prekrškovnih postopkov, ki so jih vodili inšpektorji za elektro energetiko je razvidno iz spodnje tabele:

2019	Prekrškovna globa v €
Skupna vrednost izrečenih glob	3.500
Plačilo terjatev	250
Plačilo s 50% popustom	250

5.1.5 Akcije v letu 2019

Nadzor nizko napetostnih inštalacij v stavbah in zaščite pred delovanjem strele v javnih objektih

Namen teh nadzorov je zagotavljanje varnosti nizkonapetostnih inštalacij in naprav v stavbah ter zaščite stavb pred delovanjem strele s ciljem omejiti ogrožanje ljudi, živali in premoženja. Energetski inšpektorji so v sklopu akcije preverjali izvajanje določb Pravilnika o zahtevah za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah (Uradni list RS, št. 41/09 in 2/12) in Pravilnika o zaščiti stavb pred delovanjem strele (Uradni list RS, št. 28/09 in 2/12) v javnih objektih.

Izvedenih je bilo 154 inšpekcijskih pregledov javnih objektov (osnovne šole, vrtci, srednje šole, zdravstveni domovi, zobozdravstvene ordinacije, domovi starejših občanov, gasilski domovi ...). V 28 primerih so bili inšpekcijski postopki ustavljeni na zapisnik po ZIN, v 126 zadevah so inšpektorji ugotovili nepravilnosti. V teh zadevah so izdali 63 ureditvenih odločb, 59 zapisnikov z izrečenimi opozorili po ZIN in 37 sklepov o ustavitvi postopka.

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
Usmerjeni nadzori nizko napetostnih inštalacij v	Število izvedenih pregledov	154	Nepravilnosti in pomanjkljivosti v zvezi z električnimi inštalacijami: - pomanjkljivo vzdrževanje električnih inštalacij,

stavbah in zaščite pred delovanjem strele v javnih objektih kot so šole, dijaški domovi, zdravstveni domovi, domovi upokojencev	Število upravnih ukrepov	63 odločb 59 opozoril po ZIN 28 postopkov ustavljenih na zapisnik 37 sklepov o ustavitvi postopka	- neustrezna izvedba zaščite pred električnim udarom - neustrezno ali pomanjkljivo izvedeno dodatno izenačevanje potencialov med kovinskimi deli znotraj objekta, - zavezanec je predložil zapisnik o pregledu električnih inštalacij z oceno o neustreznosti le-te, - zavezanec ni izvedel pregleda električnih inštalacij, - pomanjkljiva oziroma neustrezna vsebina predloženih zapisnikov o pregledih električnih inštalacij, ki ga je naročil zavezanec ali uporabnik stavbe. Nepravilnosti in pomanjkljivosti v zvezi z LPS: - neustrezna ali pomanjkljiva izvedba zunanjega LPS, - pritrditev električnih in telekomunikacijskih kablov na odvode LPS, - neustrezna izvedba galvanskih povezav kovinskih delov objekta (kovinskih ograj, stopnišč ipd.), - zavezanec je predložil zapisnik o pregledu LPS z oceno o neustreznosti sistema, - zavezanec ni izvedel pregleda LPS, - pomanjkljiva oziroma neustrezna vsebina predloženih zapisnikov o pregledih LPS, ki ga je naročil zavezanec ali uporabnik stavbe.
---	--------------------------	--	---

Usmerjeni nadzori nad distribucijskim omrežjem 110-0,4 kV (daljnovodi in transformatorske postaje)

Energetski inšpektorji za področje elektro energetike so v letu 2019 izvajali usmerjene nadzore nad distribucijskim omrežjem 110-0,4 kV (daljnovodi in transformatorske postaje), ki omogočajo razdelitev električne energije končnim uporabnikom. Z usmerjenimi nadzori najpomembnejših elektroenergetskih postrojev - distribucijskih objektov s poudarkom na izvajanju vzdrževanja in pregledovanjem predpisane obratovalne dokumentacije, se je zagotovil predpisan obseg in način vzdrževanja in s tem zanesljiva dobava električne energije končnim uporabnikom.

Izvedenih je bilo 166 inšpekcijskih pregledov, kjer so inšpektorji preverjali ali zavezanci upoštevajo določila Energetskega zakona. V 116 primerih so bili inšpekcijski postopki ustavljeni na zapisnik po ZIN, v 50 zadevah so inšpektorji ugotovili nepravilnosti. V teh zadevah so izdali 22 ureditvenih odločb, 23 zapisnikov z izrečenimi opozorili po ZIN in 15 sklepov o ustavitvi postopka.

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
Usmerjeni nadzori nad elektroenergetskimi postroji, ki predstavljajo razpršene vire	Število izvedenih pregledov	166	- trase posameznih nadzemnih srednjenapetostnih omrežij, izvedenih z golimi vodniki, niso bile zadostno očiščene – veje okoliškega drevja so se približale do nepredpisane razdalje - varnostne oddaljenosti

(kogeneracije, sončne elektrarne, male hidroelektrarne)	Število upravnih ukrepov	22 odločb 23 opozoril po ZIN 116 postopkov ustavljenih na zapisnik 15 sklepov o ustavitvi postopka	do vodnikov (vzrok počasni javni razpisi pri izbiri zunanjih izvajalcev); - pri elektrodistribucijskih podjetjih je bilo prepoznano različno razumevanje varnostnih zahtev glede uporabe 4. člena Pravilnika o zaščiti nizkonapetostnih omrežij in pripadajočih transformatorskih postaj (Uradni list RS, št. 90/15), ki glede izpolnjevanja varnostnih zahtev med ostalim napotuje na obvezno uporabo standarda za nizkonapetostne električne inštalacije: SIST HD 60364-4-41; - neopravljanje vseh predpisanih meritev oziroma pregledov (npr.: v določenih primerih je bilo ugotovljeno, da zavezanci ne opravljajo redne meritve ozemljitvene upornosti obratovalne, zaščitne in združene ozemljitve, ali pa pregledniki v svojih protokolih niso izdelali ocene ustreznosti.
---	--------------------------	---	---

Poleg tega so energetski inšpektorji za področje elektro energetike v letu 2019 sodelovali pri inšpekcijskih nadzorih interventnih skupinah za pregled in dopolnitev okoljevarstvenih dovoljenj po sklepu Vlade RS. To je 2 letni projekt, katerega nosilec je Ministrstvo za okolje in prostor, Inšpektorat za okolje in prostor. V letu 2019 so tako opravili 256 inšpekcijskih nadzorov nad zavezanci, ki imajo okoljevarstvena dovoljenja. Pri tem so izdali 56 ureditvenih odločb in 164 opozoril na zapisnik po ZIN. Največ nepravilnosti je bilo ugotovljenih na področju strokovne usposobljenosti upravljalcev energetskih naprav in pregledovanju in preizkušanju opreme pod tlakom. Nepravilnosti so ugotovili tudi na področju Ex-opreme.

5.1.6. Ostalo

Mednarodno sodelovanje

Energetski inšpektorji za področje elektro energetike v letu 2019 niso sodelovali v nobeni mednarodni skupini.

Zaključek

V letu 2019 je 10 energetskih inšpektorjev za področje elektro energetike opravilo 952 inšpekcijskih pregledov. Število načrtovanih nadzorov ni bilo doseženo, in sicer zaradi na novo zaposlenega energetskega inšpektorja za področje elektro energetike, ki je samostojno pričel inšpekcijske nadzore izvajati sredi leta. Kljub precejšnji obremenjenosti inšpektorjev je bil inšpekcijski nadzor elektroenergetskih naprav opravljen kvalitetno. Oskrba z električno energijo je dobra. Okvare na energetskih napravah so bile posledica višje sile, zastarelosti naprav ali pomanjkljivega vzdrževanja.

5.2 PODROČJE STROJNE ENERGETIKE

Temeljna naloga inšpektorjev na področju strojne energetike je inšpekcijski nadzor nad izvajanjem predpisov s področja strojne energetike in v okviru inšpekcijskih pooblastil zagotavljanje varnega in zanesljivega obratovanja strojnih energetskih naprav, napeljav in postrojenj. Inšpektorat na področju strojne energetike izvaja nadzor nad izvajanjem zakonov, tehničnih predpisov, standardov in drugih predpisov, ki veljajo za področje strojne energetike.

5.2.1 Pristojnost in zakonodaja

Naloge in pristojnosti energetski inšpektorjev, ki izvajajo nadzor na področju strojne energetike so opredeljene v Energetskem zakonu (EZ-1, Uradni list RS, št. 17/14, z nadaljnjimi spremembami in dopolnitvami) in v Zakonu o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (ZTZPUS-1, Uradni list RS, št. 17/11), predpisih, ki so bili sprejeti na podlagi Energetskega zakona in drugih predpisov, ki veljajo za področje strojne energetike.

5.2.2 Inšpekcijski nadzor

Na področju strojne energetike energetski inšpektorji izvajajo nadzor nad izvajanjem zakonov, tehničnih predpisov in standardov, ki veljajo za področje strojne energetike, na energetskih objektih, napravah, postrojih in napeljavah.

Inšpektorji izvajajo nadzor tudi nad drugimi energetskimi napravami, vzdrževalnimi deli v javno korist na področju strojne energetike, načinom delitve in obračuna stroškov za toploto, energetskimi koncepti lokalnih skupnosti in ogrevalnimi oziroma klimatskimi sistemi. V okviru opravljanja nadzorov inšpektorji preverjajo tudi strokovnost in usposobljenost delavcev, ki upravljajo z energetskimi napravami.

Energetski inšpektorji za področje strojne energetike s svojim delom pripomorejo k zagotavljanju odprave pomanjkljivosti in nepravilnosti že v procesu gradnje ali rekonstrukcije elektroenergetskih naprav. S preventivnim delom pri inšpekcijskem nadzoru nad rednim obratovanjem termoeenergetskih naprav je dosežena večja varnost in zanesljivost. S tem je doseženo, da je v rednem obratovanju teh naprav manj ukrepov za odpravo nepravilnosti.

Inšpekcijski nadzor po določbah EZ-1 in ZTZPUS-1 in podrejenih predpisov zajema:

- proizvodnja električne energije in toplote,
- energetske naprave,
- prenosna in distribucijska omrežja,
- kurjena in drugače ogrevana oprema,
- oprema pod tlakom v uporabi,
- premična tlačna oprema,
- lokalni energetski koncepti,
- delitev in obračun toplote v objektih z več posameznimi deli,
- ogrevalni in klimatski sistemi,
- nadzor nad dobavitelji lesne biomase končnim odjemalcem,
- nadzor nad vsebnostjo biogoriv pri distributerjih tekočih goriv za promet.

5.2.3 Inšpekcijski upravni postopek

Energetski inšpektorji za področje strojne energetike so svoje delo opravljali po sprejetem planu za leto 2019. Prejeli so 59 prijav, katerih večina se je nanašala na način delitve toplote v večstanovanjskih objektih. V letu 2019 so, poleg 338 prenesenih odprtih inšpekcijskih zadev iz preteklega obdobja, uvedli 685 inšpekcijskih zadev in rešili 1023 zadev. V letu 2019 je bilo opravljenih 747 inšpekcijskih pregledov, največ na kurjeni in drugače ogrevani opremi, opremi pod tlakom v uporabi in na inšpekcijskih pregledov energetskih naprav.

2019	Inšpekcija za energetiko za področje strojne energetike
Število prejetih prijav	62
Število inšpekcijskih postopkov	747

V letu 2019 so energetski inšpektorji za področje strojne energetike v zvezi s postopki izdali 59 odgovorov prijaviteljem ter 9 odgovorov in dopisov drugim organom. V letu 2019 so energetski inšpektorji za področje strojne energetike prejeli 2 pritožbi.

Natančnejše stanje s podatki o pomembnejših dejanjih in ukrepih v okviru inšpekcijskih postopkov v letu 2019 je razvidno iz naslednje tabele:

2019	Upravna dejanja in ukrepi
Inšpekcijske zadeve začete v tekočem letu	685

Zapisnik: redni pregled	655
Zapisnik: izredni pregled	55
Zapisnik: kontrolni pregled	32
Odločba	63
Opozorilo po ZIN	301
Sklep: ustavitev postopka	312
Sklep: dovolitve izvršbe	5
Ostali sklepi	26
Število odgovorov prijaviteljem	59
Število dopisov in odgovorov drugim organom	9

Po tematskih sklopih oz. temeljnih nalogah je energetska inšpekcija za področje strojne energetike glede na plan za leto 2019 izvedla:

Področje nadzora / število inšpekcijskih pregledov	Načrt dela 2019	Realizacija 2019	% izpolnitve plana
Področje proizvodnje električne energije in toplote	10	9	90
Energetske naprave	70	94	134
Prenosna in distribucijska omrežja	15	12	80
Kurjena in drugače ogrevana tlačna oprema	180	202	112
Strojna oprema v eksplozijsko varni izvedbi	20	22	110
Oprema pod tlakom v uporabi	200	213	106
Premična tlačna oprema	30	33	110
Lokalni energetski koncepti	10	5	50
Delitev in obračun toplote v objektih z več kot štirimi posameznimi deli	70	63	90
Okoljska primernost proizvodov povezanih z energijo v uporabi	5	3	60
Nadzor klimatskih in ogrevalnih naprav	25	27	108
Nadzor nad dobavitelji lesne biomase končnim odjemalcem	80	51	64
Nadzor nad vsebnostjo biogoriv pri distributerjih tekočih goriv za promet	10	13	130
SKUPNO ŠTEVILO:	725	747	103

V letu 2019 so energetski inšpektorji za področje strojne energetike v inšpekcijskih nadzorih preverjali:

Nadzor	Št. nadzorov
Usposobljenost delavcev	203
Pregledi parnih naprav	59
Pregledi plinovodov in parovodov	69
Sistemi za ogrevanje, prezračevanje in klimatizacijo stavb	70

Pregledi tlačnih posod	252
Pregledi plinskih naprav	122
Nadzor premične tlačne opreme na trgu	6
Servisi za točenje goriva	12
Polnilnice plina	6
Nadzor nad merjenjem porabe toplote	32
Nadzor tlačne opreme v uporabi	276
Nadzori v industrijskih objektih	136
Nadzori v javnih objektih	56
Nadzori v večstanovanjskih stavbah	37
Nadzori v poslovnih stavbah	52
Okvare in poškodbe	3
Učinkovita raba energije	45
Splošni dobavni pogoji	2
Sistemska obratovalna navodila	6

Povzetek ugotovitev inšpekcijskih pregledov in ocena stanja energetskih naprav je naslednja:

- Delavci, ki upravljajo energetske naprave, niso usposobljeni za upravljanje teh energetskih naprav skladno s Pravilnikom o strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja za upravljanje energetskih naprav (Ur. l. RS št. 92/15).
- Lastnik opreme pod tlakom ni razvrstil opreme pod tlakom glede na stopnjo nevarnosti in ni zagotovil pregledovanja opreme pod tlakom skladno s Pravilnikom o pregledovanju in preskušanju opreme pod tlakom (Ur. l. RS, št. 92/08 in 17/11).
- Lastnik instalacij in trošil pri sistemu z jeklenkami in sistemu z malimi rezervoarji za UNP ni zagotovil pregledovanja in preizkušanje plinskih inštalacij in trošil pri uporabniku iz katerega bi bilo razvidno, da je bil pregled in preizkus inštalacij in trošil opravljen v predpisanem roku skladno s Pravilnikom o utekočinjenem naftnem plinu (Ur. l. RS, št. 22/91, 114/04 in 17/14).
- Lastnik stavbe ali dela stavbe, v kateri je vgrajen klimatski sistem, ni zagotovil rednega pregledovanja klimatskih sistemov z izhodno močjo večjo od 12 kW skladno s Pravilnikom o rednih pregledih klimatskih sistemov (Ur. l. RS, št. 26/08 in 17/14).
- Dobavitelj lesne biomase končnim odjemalcem o prodanih količinah lesne biomase končnim odjemalcem ni poročal in ni nakazal prispevka za energetske učinkovitost Eko sklada, kakor to določa 317. člen EZ-1, ter ni zagotovil prihrankov energije pri končnih odjemalcih ali namesto tega nakazal finančna sredstva Eko sklada, kakor to določa 318. člen EZ-1.
- Delodajalec ni pridobil certifikata o skladnosti vgraditve in certifikata o skladnosti vzdrževanja opreme v eksplozijsko ogroženih prostorih skladno s Pravilnikom o protieksplzijski zaščiti (Ur. l. RS št. 41/16).
- Distributer plinastih in tekočih goriv za promet je dal v letu 2018 na trg biogoriva ali druge obnovljive vire energije za promet v manjšem deležu, kot je določen v akcijskem načrtu (iz 28. člena EZ-1) glede na količino goriv, ki jih je dal na trg v tem letu. Obveznost za leto 2018 je določal 380. člen takrat veljavnega EZ-1 (Ur. l. RS št. 17_14 in 81_15).

5.2.4 Prekrškovni postopek

Energetski inšpektorji za področje strojne energetike so v letu 2019 uvedli 9 prekrškovnih zadev. Inšpektorji so po Zakonu o prekrških izrekli 2 opozorili in 1 globo. Prejeli niso nobene zahteve za sodno varstvo.

Št. prekrškovnih postopkov	Št. opozoril	Št. PN	Št. odločb - globa	Št. odločb - opomin	Št. odločitev o ZSV
9	2	0	1	3	0

V prekrškovnih postopkih so bile v letu 2019 izrečene globe v skupni vrednosti 210 evrov.

5.2.5 Akcije v letu 2019

Nadzori nad stabilnimi tlačnimi posodami za UNP – plinohrami ob javnih objektih

Namen teh nadzorov je zagotavljanje varnosti stabilnih tlačnih posod s ciljem omejiti ogrožanje ljudi, živali, premoženja in okolice ter zagotavljanje obratovalne zanesljivosti. Energetski inšpektorji so v sklopu akcije preverjali izvajanje določb Energetskega zakona ter pripadajočih podzakonskih aktov.

V letu 2019 so energetski inšpektorji za strojno energetiko izvedli 74 inšpekcijskih pregledov nad stabilnimi tlačnimi posodami - UNP ob javnih objektih. Pri tem so izdali 5 odločb, izrekli 44 opozoril na zapisnik, 16 inšpekcijskih postopkov je bilo ustavljenih na zapisnik in v 46 primerih je bil izdan sklep o ustavitvi postopka.

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
Nadzor nad stabilnimi tlačnimi posodami za UNP – plinohrami ob javnih objektih	Število izvedenih pregledov	74	- neizpolnjevanje zahtev Pravilnika o utekočinjenem naftnem plinu (Uradni list RS, št. 22/91 in 114/04), predvsem pri postavitvah rezervoarjev v objektu, - neupoštevanje rokov pregledov varnostnih ventilov, - premajhna varnostna razdalja.
	Število upravnih ukrepov	5 odločb 44 opozoril po ZIN 16 postopkov ustavljenih na zapisnik 46 sklepov o ustavitvi postopka	

Nadzor nad dobavitelji lesne biomase končnemu odjemalcu

Z namenom povečanja vplačil v EKO sklad iz naslova prispevka za energetske učinkovitost so energetski inšpektorji za področje strojne energetike v letu 2019 izvajali usmerjene nadzore nad dobavitelji lesne biomase končnemu odjemalcu, ki morajo na podlagi 317. člena EZ-1 v EKO sklad plačevati prispevek za energetske učinkovitost. Zbrana sredstva se kot finančne spodbude porabijo izboljšanje energetske učinkovitosti.

V letu 2019 so energetski inšpektorji za strojno energetiko opravili 48 nadzorov nad dobavitelji lesne biomase končnemu odjemalcu. Pri tem so izdali 5 odločb in izrekli 24 opozoril na zapisnik.

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
Nadzor nad dobavitelji lesne biomase končnemu odjemalcu	Število izvedenih pregledov	48	- zavezanci v EKO sklad ne plačujejo prispevka za energetska učinkovitost kot to določa 317. člen EZ-1
	Število upravnih ukrepov	5 odločb 24 opozoril po ZIN 24 sklepov o ustavitvi postopka	

Nadzor nad nadzori nad distributerji tekočih goriv za promet

Energetski inšpektorji za strojno energetiko so v letu 2019 izvajali usmerjene nadzore nad distributerji tekočih goriv za promet, ki morajo na podlagi 380. člena EZ-1 na trg dati biogoriva v deležu, ki je določen v akcijskemu načrtu iz 28. člena EZ-1. Namen teh nadzorov je zagotavljanje predpisanega deleža biogoriv in s tem končne porabe energije iz obnovljivih virov v prometu.

Izvedenih je bilo 13 inšpekcijskih nadzorov nad distributerji tekočih goriv za promet. pri tem so uvedli 5 prekrškovnih postopkov. 8 inšpekcijskih postopkov je bilo ustavljenih s sklepom o ustavitvi postopka.

Poleg tega so energetski inšpektorji za področje strojne energetike v letu 2019 sodelovali pri inšpekcijskih nadzorih interventnih skupinah za pregled in dopolnitev okoljevarstvenih dovoljenj po sklepu Vlade RS. To je 2 letni projekt, katerega nosilec je Ministrstvo za okolje in prostor, Inšpektorat za okolje in prostor. V letu 2019 so tako opravili 232 inšpekcijskih nadzorov nad zavezanci, ki imajo okoljevarstvena dovoljenja. Pri tem so izdali 19 ureditvenih odločb in 112 opozoril na zapisnik po ZIN. Največ nepravilnosti je bilo ugotovljenih na področju nizkonapetostnih inštalacij in strel vodne zaščite in na področju strokovne usposobljenosti upravljalcev energetskih naprav. Poleg tega so inšpektorji ugotovili nepravilnosti pri vzdrževanju energetskih inštalacij in pripadajočih transformatorskih postaj. Nepravilnosti so ugotovili tudi na področju Ex-opreme.

5.2.6 Ostalo

Mednarodno sodelovanje

Energetski inšpektorji za področje strojne energetike so v letu 2019 sodelovali v mednarodnih skupini TPED AdCo group, ki je strokovna skupina za premično tlačno opremo. Praviloma so srečanja dvakrat letno, kjer si inšpektorji izmenjujejo izkušnje in se obenem tudi strokovno izobražujejo.

Zaključek

V letu 2019 je 9 energetskih inšpektorjev za področje strojne energetike opravilo 103 % načrtovanih inšpekcijskih nadzorov v letu 2019. Kljub precejšnji obremenjenosti inšpektorjev je bil inšpekcijski nadzor termoenergetskih naprav opravljen kakovostno, kar se posredno izkazuje tudi v razmeroma majhnem številu prijavljenih okvar glede na zastarelост energetskih naprav.

5.3 PODROČJE RUDARSTVA

Podlaga za izvajanje nadzora rudarskih inšpektorjev so materialni predpisi, ki urejajo področje rudarstva, varnosti in zdravja pri delu, skladnosti proizvodov ter zakoni o zapiranju rudnikov. Pri izvajanju nadzora iz varnosti in zdravja pri delu pri rudarskih delih ima rudarski inšpektor pravice inšpektorja za delo in pravice tržnega inšpektorja pri nadzoru strojev, protieksplzijske zaščite in osebne varovalne oprem. Rudarski inšpektor opravlja tudi nadzor monitoringa vplivov rudarskih del na okolje in nadzor rudnikov v zapiranju in nad rudarskimi muzeji. Posebnost pri nadzoru rudarskih inšpektorjev je predpisana periodika ter takojšnja raziskava nesreč pri delu in nevarnih pojavov. Pri izvajalcih rudarskih del, ki pri izvajanju del potrebujejo električne naprave in instalacije nadzor izvaja rudarski elektroenergetski inšpektor.

Rudarski elektroenergetski inšpektor izvaja nadzor na podlagi Zakona o rudarstvu in Pravilnika o zahteva za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in o tehničnih ukrepih pri postavljanju in uporabi električnih instalacij in naprav v podzemnih prostorih in na površini pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin.

5.3.1 Pristojnost in zakonodaja

Podlaga za izvajanje nadzora so materialni predpisi, ki urejajo področje rudarstva, varnosti in zdravja pri delu, skladnosti proizvodov ter zakoni o zapiranju rudnikov.

Pooblastila in pristojnosti rudarske inšpekcije so opredeljene v:

- Zakonu o rudarstvu (ZRud-1-UPB3, Uradni list RS, št. 14/14),
- Zakonu o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1, Uradni list RS, št. 43/1),
- Zakonu o inšpekciji dela (Uradni list RS, št. 38/94, 32/97, 36/00),
- Zakonu o splošni varnosti proizvodov (ZSPVP-1, Uradni list RS, št. 101/03),
- Zakonu o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (ZTZPUS-1, Uradni list RS, št. 17/11).

5.3.2 Inšpekcijski nadzor

Rudarski inšpektorji so v letu 2019 izvajali inšpekcijski nadzor pri nosilcih rudarske pravice in izvajalcih rudarskih del pri raziskovanju in izkoriščanju mineralnih surovin. Poleg tega so izvajali nadzor pri graditvi objektov z minerskimi in vrtnimi deli ter vrtnjem vrtin nad 300 m globine, kot to določa 123. člen ZRud-1.

Na področju Republike Slovenije je podeljeno 200 rudarskih pravic, kar pomeni 200 rudnikov za površinsko in podzemno pridobivanje. Inšpekcija izvaja nadzor nad izvajanjem rudarskih del pri raziskovanju in izkoriščanju na tehničnem področju in na področju varnosti in zdravja pri delu, kar pomeni nadzor rudarskih družb in samostojnih podjetnikov, ki so nosilci rudarske pravice na 200 lokacijah, nadzor kamnolomov, ki imajo dovoljenje za izvajanje rudarskih del pri sanaciji po starem zakonu o rudarstvu, nadzor enega premogovnika, kjer se še odkopava premog vključno z rudniki v zapiranju ter pridobivanje nafte in nadzor reševalnih postaj rudnikov (4 reševalne postaje).

Nekateri nosilci rudarske pravice rudarska dela ne izvajajo sami, ampak za to najamejo izvajalca rudarskih del (izvajalske pogodbe). Pri izvajalcih rudarskih del inšpektorji nadzirajo ali so le ti usposobljeni za izvajanje teh del in če rudarska dela izvajajo v skladu s tehnično dokumentacijo.

Naloga rudarskih inšpektorjev je zagotavljanje skladnosti izkoriščanja z določili koncesijskih pogodb in preverjanje skladnosti del s potrjeno tehnično dokumentacijo ter zagotavljanje postopkov opustitve rudarskih del.

Inšpekcijski nadzor po določbah ZRud-1 in ZVZD-1 in podrejenih predpisov zajema:

- nosilce rudarske pravice za izkoriščanje,
- izvajalce rudarskih del,
- nadzor pri graditvi objektov z minerskimi in vrtnimi deli ter vrtnjem vrtin nad 300 m globine,
- raziskave delavnih nesreč in nevarnih pojavov,
- nezakonito izkoriščanje mineralnih surovin in nepravilno miniranje v pridobivalnih prostorih oziroma pri graditvi objektov,
- mnenja po ZRud-1.

Za inšpekcijski nadzor rudarskih inšpektorjev je določena periodika izvajanja. Periodika nadzora je določena v 127. členu ZRud-1.

Rudarski inšpektorji imajo pooblastila delovnih inšpektorjev, kot to določata 72. člen ZVZD-1 in 125. člen ZRud-1. Rudarski inšpektorji izvajajo nadzor na podlagi ZVZD-1 pri rudarskih in podzemnih gradbenih delih, ki se izvajajo z rudarskimi metodami dela. Kadar rudarski inšpektorji nadzorujejo izvajanje ukrepov s področja varnosti in zdravju pri delu pri izvajanju rudarskih del po določbah ZRud-1, ima rudarski inšpektor pravice in dolžnosti kot jih ima inšpektor za delo.

Rudarski inšpektor mora v primeru smrtne ali skupinske nesreče v rudniku takoj na mestu pričeti z raziskavo okoliščin nesreče, odrediti ukrepe za zavarovanje dokazov in ukrepe varnostne narave. Poleg tega mora izdelati pisno mnenje o vzrokih nesreče (127. člen ZRud-1). Zaradi te določbe je v okviru rudarske inšpekcije, v povezavi s Centrom za obveščanje RS, organizirana stalna pripravljenost rudarskih inšpektorjev izven rednega delovnega časa.

Na podlagi določil ZRud-1 je inšpekcijski nadzor rudarskih inšpektorjev razdeljen na dve osnovni področji, in sicer na raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin ter na izvajanje rudarskih del, ki niso v neposredni povezavi z raziskovanjem in izkoriščanjem mineralnih surovin.

Redni inšpekcijski nadzor je v letu 2019 obsegal nadzor rudnikov s podzemnim pridobivanjem z obrati in strokovnimi službami, nadzor pri pridobivanju ogljikovodikov v SV Sloveniji, nadzor nad zaključnimi zapiralnimi deli v rudnikih, ki se zapirajo, nadzor rudarskih družb pri površinskem pridobivanjem mineralnih surovin, opravljen je bil nadzor pri izvajalcih rudarskih del, poleg tega je bil opravljen nadzor na rudniških prostorih s podeljenimi rudarskimi pravicami za raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin.

Na rudnikih, kjer še delujejo rudarske reševalne službe je bil opravljen nadzor nad delovanjem rudarskih reševalnih služb. Rudarski inšpektorji so v letu 2019 opravljali tudi nadzor nad izvajanjem razstreljevanja izven rudniških prostorov, nadzor pri izvajanju vrtnih del globine nad 300 m izven rudniških prostorov in nadzor nad obratovanjem treh podzemnih rudarskih muzejev.

5.3.3 Inšpekcijski upravni postopek

Rudarski inšpektorji so svoje delo opravljali po sprejetem planu za leto 2019. Prejeli so 72 prijav. Večina prijav se je nanašala na nezakonita rudarska dela in miniranje. V letu 2019 so, poleg 323 prenesenih odprtih inšpekcijskih zadev iz preteklega obdobja, uvedli 222 inšpekcijskih zadev in rešili 545 zadev. V letu 2019 so izvedli 252 inšpekcijskih pregledov. Rudarski inšpektorji so nadzirali nosilce rudarske pravice in izvajalce rudarskih del.

2019	Inšpekcija za rudarstvo
Število prejetih prijav	72
Število obravnavanih zadev	222

V letu 2019 so rudarski inšpektorji v zvezi s postopki izdali 41 odgovorov prijaviteljem ter 42 odgovorov in dopisov drugim organom. Rudarski inšpektorji so prejeli 7 pritožb zoper izdane upravne akte in 1 odločitev drugostopnega organa.

Natančnejše stanje s podatki o pomembnejših dejanjih in ukrepih v okviru inšpekcijskih postopkov v letu 2019 je razvidno iz naslednje tabele:

2019	Upravna dejanja in ukrepi
Podatki o dejanjih in ukrepih	Število
Inšpekcijske zadeve začete v tekočem letu	222
Zapisnik: redni pregled	167
Zapisnik: izredni pregled	56
Zapisnik: kontrolni pregled	25
Mnenje vzrok nastanka delovne nesreče	4
Mnenje vzrok nastanka nevarnega pojava	6

Mnenje po 22., 23. in 24. členu ZRud-1	39
Odločba	57
Opozorilo po ZIN	56
Sklep: ustavitev postopka	42
Sklep: dovolitev izvršbe	1
Ostali sklepi	31
Število odgovorov prijaviteljem	41
Število dopisov in odgovorov drugim organom	42

Po tematskih sklopih oz. temeljnih nalogah je rudarska inšpekcija glede na plan za leto 2019 izvedla:

Področje nadzora / število inšpekcijskih pregledov	Načrt dela 2019	Realizacija 2019	% izpolnitve plana
Nosilci rudarske pravice (podzemno pridobivanje mineralne surovine, površinsko pridobivanje mineralne surovine, pridobivanje mineralne surovine z vrtanjem)	130	124	95
Izvajalci rudarskih del (podzemno pridobivanje mineralne surovine, površinsko pridobivanje mineralne surovine, pridobivanje mineralne surovine z vrtanjem)	50	32	64
Graditev objektov z minerskimi deli z minerskimi in vrtalnimi deli ter vrtanjem vrtin nad 300 m globine	5	1	20
Nesreče in nevarni pojavi	5	7	140
Izredni inšpekcijski pregledi (prijave, nezakonito izkoriščanje mineralnih surovin in nepravilno miniranje v pridobivalnih prostorih oziroma pri graditvi objektov)	30	26	87
Zavezanci, ki pri izvajanju rudarskih del potrebujejo električne naprave in instalacije	60	62	103
SKUPNO ŠTEVILO:	280	252	90

V letu 2019 so rudarski inšpektorji v inšpekcijskih nadzorih preverjali:

Nadzor	Št. nadzorov
Rudarska pravica in koncesija	169
Varnost in zdravje pri delu	196
Razstreljevanje	56
Bogatenje mineralnih surovin	6
Izvažalne naprave	2
Reševalne postaje	4
Muzeji	3
Podzemno pridobivanje	11
Površinsko pridobivanje	123
Monitoring vplivov izvajanja rudarskih del na okolje	74
Varstvo okolja	63
Energetika v rudarstvu	62

Stroji v rudarstvu	4
Sanacije površine	121
Opustitev izvajanja rudarskih del	8
Globinsko vrtanje	1
Rudarska zapiralna del	3

Povzetek ugotovitev inšpekcijskih pregledov in ocena stanja v rudarstvu je naslednja:

- Z vidika inšpekcijskega nadzora je površinsko pridobivanje po številu objektov in pridobivalnih prostorov najboljše nadzor nad varnostjo in zdravjem delavcev pa je pri podzemnem pridobivanju bolj zahtevno.
- Večina pridobivalnih prostorov v Rudarski knjigi je že »urejenih«, vendar je na posameznih lokacijah Ministrstvo za infrastrukturo ugotovilo neskladja.
- V letu 2019 so glede na urejenost pridobivalnih prostorov v Rudarski knjigi zavezanci nadaljevali z izdelavo elaboratov o zalogah in virih in si tudi pridobilo potrdilo o stanju zalog in virov.
- Po prodaji stečajnega premoženja novemu lastniku se prenos ne izvrši v roku, zato rudarska pravica ugasne, pravice in obveznosti pa prevzame država.
- Problem je še vedno pridobljena mineralna surovine pri gradbenih delih, za katera rudarska inšpekcija ne ve in zato tudi ne more ukrepati. Posledično se tako pridobljena mineralna surovine ne prijavlja in ne izdajajo odločbe za plačilo rudarske koncesnine.
- Še vedno so primeri, da pri gradnji izvajalci opredelijo mineralno surovino kot odpadke in vodijo postopke po Zakonu o varstvu okolja, kar pomeni da za pridobljeno mineralno surovine ne plačajo koncesnine.
- Povečuje se število nezakonitih rudarskih del, zato so rudarski inšpektorji izdali odločbe o prepovedi izvajanja rudarskih del.
- Rudarski inšpektorji ugotavljajo, da nekateri zavezanci rudarska dela ne izvajajo v skladu z rudarsko projektno dokumentacijo.
- Ugotavlja se, da se pregledi stanja rudnikov po pooblaščenih osebah iz varstva pri delu slabo izvajajo oziroma se o tem ne vodi ustrezna evidenca
- Nekateri zavezanci še vedno nimajo urejene namenska rabe zemljišč, na katerih se izvaja izkoriščanje mineralne surovine ali izdelanega OPPN-ja. Zemljišča, kjer se nahaja površinski kop je še vedno gozd ali kmetijsko zemljišče.
- Ugotavlja se, da so postopki opustitve izvajanja rudarskih del počasni, saj Ministrstvo za infrastrukturo zaradi kadrovske podhranjenosti ne uspe pravočasno obravnavati vseh vlog in imenovati komisije za tehnični pregled.
- Povečuje se število prijav vplivov minerskih del na okolico in odlaganja nedovoljenih materialov.
- Podzemno pridobivanje premoga se izvaja samo še v premogovniku Velenje. Vzporedno s proizvodnjo se v Premogovniku Velenje izvaja postopek opustitve pridobivanja v jami Škale.
- Ugotavlja se, da imajo površinski kopi večinoma tehnično vodenje zagotovljeno na podlagi osebe, ki ima z izvajalcem rudarskih del sklenjeno podjemno pogodbo. Naše mnenje je, da bi bilo v površinskih kopih, kjer imajo večjo letno proizvodnjo mineralne surovine potrebno zagotoviti stalno prisotnost tehničnega vodje.

- Zavezanci si v predpisanem roku ne pridobijo situacijskega načrta pridobivalnega prostora (Pravilnik o rudarski tehnični dokumentaciji: prikaz pridobivalnega prostora, rudniških objektov, odkopnih polj, rudniških komunikacij, predelovalnih obratov, odlagališč, skladišča).
- Ugotavlja se, da nekateri zavezanci ne izvajajo meritev elektro naprav, električnih inštalacij in ozemljitev ter ne vodijo ustrezne evidence.
- Manjkajoča enopolna shema, neskladno vgrajena elektro oprema z enopolno shemo.
- Kljub zapiranju rudnikov v Sloveniji še vedno delujejo 4 reševalne čete, in sicer Premogovnika Velenje, Rudnika Trbovlje – Hrastnik, Petrola Geoterm Lendava in Rudnika Idrija. Rudarska reševalna četa Premogovnika Velenje je vključena v koncept reševanja pri Civilni zaščiti RS. Usposabljanje reševalcev poteka po sprejetih programih, pregledovanje reševalne opreme pa izvaja pooblaščenec. Rudarske reševalne službe na področju usposabljanja in nudenja pomoči usklajuje Koordinacijski odbor reševalnih služb rudnikov Slovenije, kjer aktivno sodelujejo tudi rudarski inšpektorji.

5.3.4 Prekrškovni postopek

V letu 2019 ni bilo uvedenega nobenega prekrškovnega postopka na področju rudarstva.

5.3.5 Akcije v letu 2019

Nadzor nad varnostjo in zdravjem pri delu pri gradnji Karavanškega predora (72. člen ZVZD-1)

Izvedenega ni bilo nobenega nadzora, ker se Karavanški predor v letu 2019 še ni pričel graditi.

Nadzor nad koncesionarji, ki jim koncesijska pogodba oziroma rudarska pravica poteče v letu 2020 in 2021

Večina rudarskih pravic in koncesij, ki se v teh letih iztekajo, je bila podeljena po 105. členu ZRud. V teh primerih je izkoriščanje in sanacija največkrat opredeljena v rudarskem projektu za izkoriščanje oziroma z dovoljen za izkoriščanje. Namen teh nadzorov je zagotavljanje dokončne sanacije in pričetek postopkov za zapustitev rudnika pred potekom koncesijske pogodbe, v primerih ko koncesionar ne bo podaljšal koncesijske pogodbe.

V letu 2019 je bilo opravljenih 112 inšpekcijskih nadzorov nad koncesionarji, ki jim rudarska pravica poteče v letih 2020 oziroma 2021. V 13 primerih je bil inšpekcijski postopek ustavljen na zapisnik po ZIN, v 99 zadevah so inšpektorji ugotovili nepravilnosti. V teh zadevah so izdali 6 ureditveni odločbi in 93 zapisnikov z izrečenimi opozorili po ZIN.

Naziv akcije	Ukrepi		Ugotovitve
Usmerjeni nadzori nad koncesionarji, ki jim koncesijska pogodba oziroma	Število izvedenih pregledov	112	- večina zavezancev želi podaljšati koncesijsko pogodbo za izkoriščanje mineralne surovine, - ugotovljeno je da tisti, ki rudarsko pravico želijo podaljšati izvajajo vse potrebne aktivnosti, da bodo zadostili pogojem, ki jih

rudarska pravica poteče v letu 2020 in 2021	Število upravnih ukrepov	6 odločb 99 opozoril po ZIN 13 postopek ustavljen na zapisnik	ZRud-1 določa, - tistim, ki koncesijske pogodbe ne bodo podaljšali je bil izdan ukrep, da morajo pričeti s sanacijo in s postopki za opustitev izvajanja rudarskih del, - izdani so bili tudi ukrepi, da morajo rudarsko inšpekcijo obveščati o aktivnostih, ki jih izvajajo za podaljšanje koncesijske pogodbe
---	--------------------------	---	---

5.3.6 Ostalo

Mednarodno sodelovanje

Rudarski inšpektorji so se v letu 2019 udeležili mednarodnega srečanja predstavnikov rudarskih oblasti, ki je potekalo v Cattbusu v Nemčiji. Tema srečanja je bila sanacija in zapiranje rudnikov. Inšpektorat RS za infrastrukturo je na srečanju aktivno sodeloval s člankom in predstavitev primerov sanacije rudnikov in izvajanja drugih dejavnosti v zaprtih rudnikih v Sloveniji.

Zaključek

Rudarski inšpektorji so kot del sistema zaštite in reševanja RS sodelovali pri pripravi in izvedbi skupne reševalne vaje vseh rudarskih reševalnih čet »MARMOR HOTAVLJE 2019«. V okviru skupne vaje je bilo v Hotavljah 44. srečanje rudarskih reševalnih enot. V vaji so sodelovale rudarske reševalne čete iz Premogovnika Velenje, Rudnika Trbovlje Hrastnik, Petrola Geoterm in Rudnika Idrija.

V letu 2019 so 3 rudarski inšpektorji in 1 rudarski energetski inšpektor opravili 90 % načrtovanih inšpekcijskih nadzorov v letu 2019. Letni plan dela ni bil izpolnjen, in sicer zaradi upokojitve rudarskega energetskega inšpektorja in uvajanju novega inšpektorja. Inšpekcijski nadzor je bil opravljen v okviru zastavljenih ciljev, kar pomeni da so rudarski inšpektorji pri izvajalcih rudarskih del pripomogli k zagotavljanju javnega interesa, in sicer na področju varnosti in zdravju pri delu, varovanja okolja, ustreznosti delovne in varovalne opreme ter na področju protieksplzijske zaštite v ogroženih območjih.

5.3.7 POROČILO O VARNOSTI IN ZDRAVJU PRI DELU V RUDARSTVU

Rudarski inšpektorji imajo pooblastila delovnih inšpektorjev, kot to določata 72. člen ZVZD-1 in 125. člen ZRud-1. Inšpekcijski nadzor izvajajo na podlagi ZVZD-1 pri rudarskih in podzemnih gradbenih delih, ki se izvajajo z rudarskimi metodami dela.

ZRud-1 določa, da mora rudarski inšpektor v primeru smrtne ali skupinske nesreče v rudniku takoj na mestu pričeti z raziskavo okoliščin nesreče, odrediti ukrepe za zavarovanje dokazov in ukrepe varnostne narave. Poleg tega mora izdelati pisno mnenje o vzrokih nesreče (127. člen ZRud-1).

Na podlagi določil ZVZD-1 rudarski inšpektorji vsako leto izdelajo poročilo o stanju varnosti in zdravja pri delu v rudarstvu. Podatki o varnosti in zdravju pri delu so prikazani v tabelah in diagramih podanih v tem poglavju.

5.3.7.1 Uvod

Dejavnost slovenskega rudarstva oziroma dejavnost izvajanja rudarskih del je v letu 2019 predstavljala pridobivanje lignita v Premogovniku Velenje, v omejenem obsegu so se pridobivali ogljikovodiki na naftnih poljih v Lendavi, soliden delež predstavlja podzemno pridobivanje blokov naravnega kamna v Sežani in v Hotavljah. V piranskih solinah se pridobiva mineralna surovina – morska sol. Največji delež pridobljene mineralne surovine predstavlja tehnični kamen za potrebe gradbeništva.

Poleg pridobivanja mineralnih surovin, se izvajajo tudi zapiralna dela na površini Rudnika Trbovlje – Hrastnik, ki bodo v skladu z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o postopnem zapiranju

Rudnika Trbovlje-Hrastnik in razvojnem prestrukturiranju regije (ZPZRT-H-G), (Uradni list Republike Slovenije, št. 84/2018 z dne 28.12.2018), končana v letu 2020.

V rudnikih Zagorje, Senovo, Kanižarica in Žirovski vrh so rudarska dela zaključena.

Za rudnik Idrija je pristojni organ izdal odločbo o ukinitvi pravic in obveznosti v letu 2014. Vzdrževanje nezalitega dela jame in monitoringa vplivnega območja rudnika s pripadajočimi objekti na površini, pa se je z odločbo Ministrstva za infrastrukturo št. 361-30/2011-DE-36 z dne 28. 11. 2014 preneslo na Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija.

5.3.7.2 Varnost in zdravje pri delu v rudarstvu

Podatki o varnosti in zdravju pri delu so prikazani v tabelah in diagramih podanih v tem poglavju.

Podatki o varnosti in zdravju pri delu so prikazani v tabelah in diagramih podanih v tem poglavju.

Tabela 1: Število nesreč v RS na področju rudarstva in število izgubljenih dnin za obdobje od leta 1995 do leta 2019

Leto	Število nesreč	Lahke nesreče	Težje nesreče	Smrtne nesreče	Število zaposlenih	Izgubljene dnine
1995	888	875	12	1	8.430	28.513
1996	854	844	9	1	7.879	27.607
1997	736	734	2	0	7.624	25.950
1998	628	624	4	0	7.365	20.513
1999	525	516	8	1	6.815	18.903
2000	454	445	8	1	5.801	16.535
2001	411	402	4	5	5.613	12.101
2002	300	294	4	2	5.248	9.447
2003	363	352	8	3	5.167	10.412
2004	301	292	7	2	4.679	8.239
2005	258	256	1	1	4.255	6.232
2006	278	265	12	1	4.696	8.341
2007	215	203	11	1	4.448	6.797
2008	212	203	7	2	4.968	6.792
2009	163	154	9	0	3.227	4.440
2010	165	158	7	0	2.943	3.112
2011	134	122	12	0	2.956	3.913
2012	129	122	7	0	2.492	4.744
2013	123	117	6	0	2.832	4.722
2014	138	134	3	1	3.537	4.003
2015	151	143	8	0	3.349	5.679
2016	145	142	3	0	3.045	6.661
2017	142	134	8	0	3.244	12.006
2018	162	149	13	0	3.174	11.295
2019	191	183	6	2	3.270	12.253

Tabela podaja pregled števila vseh nesreč, število lahkih nesreč, število težjih nesreč, smrtne nesreče, število zaposlenih in izgubljene dnine v obdobju od leta 1995 do 2019.

Število nesreč pri delu v letu 2019 predstavlja okoli 22 % delež vseh nesreč glede na leto 1995, kar pomeni 78 % zmanjšanje nesreč v danem obdobju. V letu 2019 se je število nesreč v primerjavi z letom 2018 povečalo za 18%. Število zaposlenih v rudarstvu se je v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 povečalo za 3% (za 96 zaposlenih).

V primerjavi z letom 2018 se je zmanjšalo število težjih nesreč iz 13 v letu 2018 na 6 v letu 2019 (enako število kot v letu 2013). V letu 2019 sta bili dve nesreči s smrtnim izidom. Povečalo se je število izgubljenih dnin iz 11.295 v letu 2018 na 12.253 v letu 2019. Indeks izgubljenih dnin za leto 2019 se je v primerjavi z letom 2018 povečal in znaša 1,08.

Število izgubljenih dnin na posamezno nesrečo se je malo zmanjšalo. To razmerje je v letu 2018 znašalo 69,72 izgubljene dnine na nesrečo, v letu 2019 pa 64,15 izgubljene dnine na nesrečo. Pri tem glavni delež prinaša Premogovnik Velenje, kjer znaša delež 84 izgubljene dnine na nesrečo.

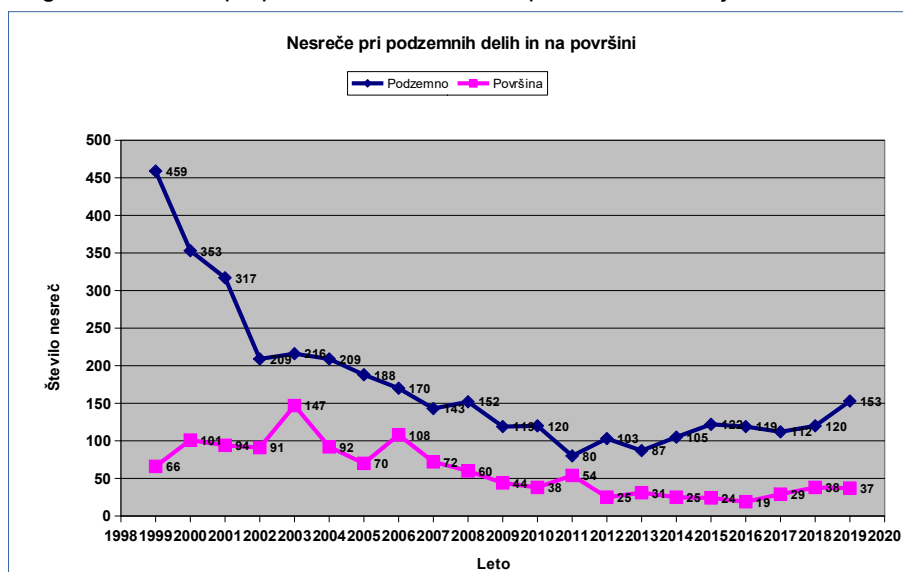
V obdobju od 1995 do 2017 se opazi, da je v letu 1995 znašal delež težjih nesreč glede na število zaposlenih 0,14%, v letu 2017 je ta delež znašal 0,24%, v letu 2018 pa se je povečal na 0,41%. V letu 2019 se je ta delež zmanjšal na 0,18%.

V navedenem obdobju je iz tabele 1 tudi razbrati, da je v letu 1995 znašala izguba dnin 3,38 dnin/zaposlenega, v letu 2017 se je povečala na 3,70 dnin/zaposlenega. Manjše upadanje izgubljenih dnin/zaposlenega je bilo v letu 2018 in sicer 3,56 dnine/zaposlenega. V letu 2019, pa se je ta kazalnik rahlo povečal in sicer na vrednost 3,74 izgubljene dnine/zaposlenega.

Indeks nesreč glede na število zaposlenih je v letu 1995 znašal 9,49, kar pomeni, da se je na 9,49 zaposlenih zgodila ena nesreča. Ta indeks je v letu 2017 znašal 22,8, v letu 2018 je znašal 19,59 ter v letu 2019 je znašal 17,1 (na 17,1 delavcev se zgodi 1 nesreča).

Iz zgoraj navedenih izračunanih parametrov je zaznati povečanje pri številu lažjih nesreč, medtem ko se je število težjih nesreč zmanjšalo. Glede primerjave števila izgubljenih dnin na nesrečo se je ta kazalnik v letu 2019 nekoliko zmanjšal. Iz indeksov se vidi, da se je število nesreč v letu 2019 povečalo za 13% glede na leto 2018, medtem ko se je število izgubljenih dnin v letu 2019 povečalo 8,5% glede na leto 2018. Kazalnik števila dnin na zaposlenega v panogi se je rahlo povečal glede na leto 2018. Slednji kazalnik je posledica večjega števila zaposlenih in večjega števila izgubljenih dnin glede na leto 2018.

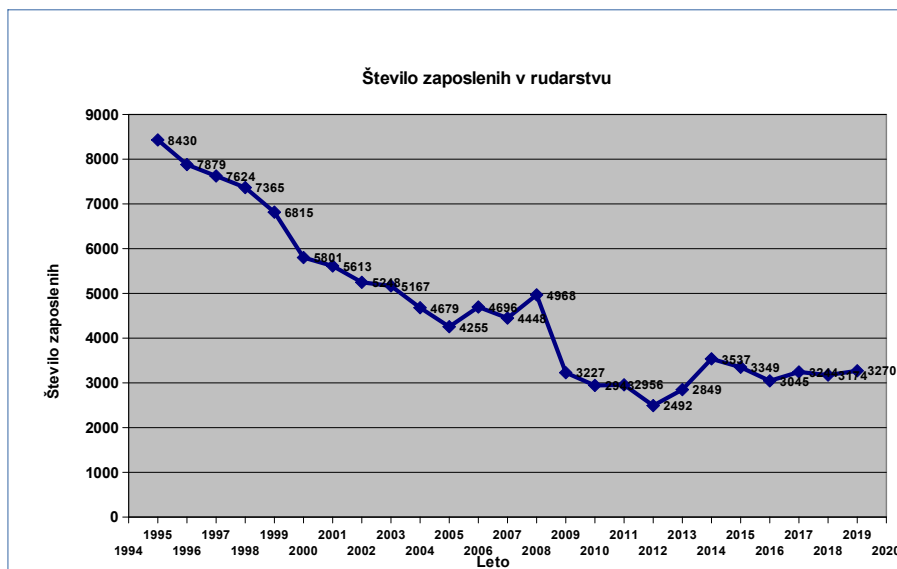
Diagram: Nesreče pri podzemnih delih in na površini v obdobju 1998 -2019

V diagramu je prikazana primerjava gibanja števila nesreč v dveh glavnih poddejavnostih površinsko in podzemno pridobivanje mineralnih surovin. Trend krivulje za površinsko pridobivanje kaže zmanjšanje za eno nesrečo pri delu glede na leto 2018, medtem ko krivulja za podzemno pridobivanje kaže

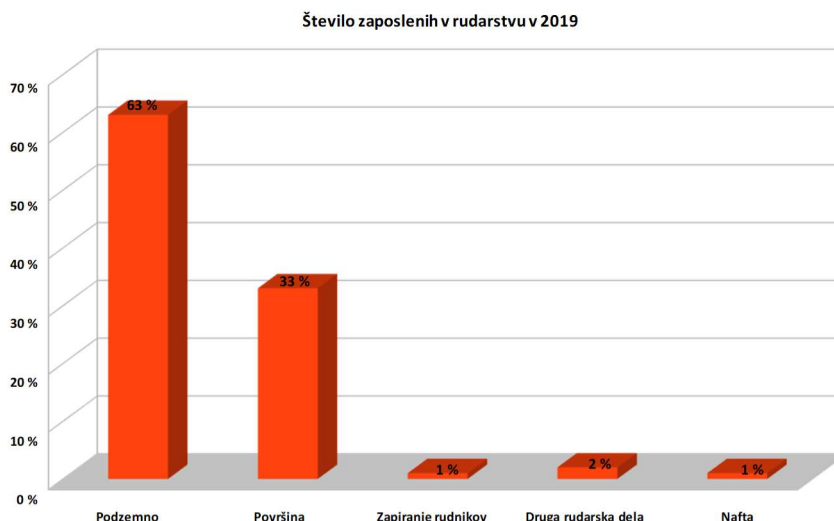
povečanje števila nesreč v letu 2019. Pri podzemnem pridobivanju (modra krivulja) je največje zmanjšanje števila nesreč v obdobju od 1995 do 2002 in nato v obdobju od 2008 do 2011, navedeno je v povezavi z zmanjšanjem števila zaposlenih. Pri podzemnem pridobivanju se je povečalo število nesreč iz 87 v letu 2013 na 105 v letu 2014. V letu 2017 je bilo število nezgod 112, v letu 2018 pa 120. V letu 2019 se je število nezgod zopet povečalo na številko 153, kar približno enako število nezgod kot v letu 2008. Pri površinskem pridobivanju (rožnata krivulja) se je v obdobju od leta 1995 do 2003 povečevalo število nesreč, po letu 2003 se je število nesreč zmanjševalo do minimuma v letu 2016, ko se je pripetilo 19 nesreč. V letu 2017 se je število nezgod povečalo na 29, v letu 2018 na 38, zadnjem letu 2019 pa je število nezgod zmanjšalo na 37, kar je 1 manj kot v letu 2019.

Diagram: Število zaposlenih v rudarstvu v obdobju 1994-2019

Število zaposlenih v primerjavi z letom 2018 se je v letu 2019 povečalo za 96 zaposlenih oziroma za 3 %.

Diagram: Število zaposlenih v rudarstvu glede na dejavnost v letu 2019

Od vseh zaposlenih jih še vedno največ odpade na podzemno pridobivanje premoga 63 % (Premogovnik Velenje). Površinsko pridobivanje mineralnih surovin predstavlja 3 % delež. V ostalih poddejavnostih je zaposlenih le še 4% vseh zaposlenih v rudarstvu, od tega na pridobivanju nafte 1%, na zapiranju rudnikov 1% in na ostalih rudarskih delih 2%.

Diagram: Delež nesreč v rudarstvu v 2019

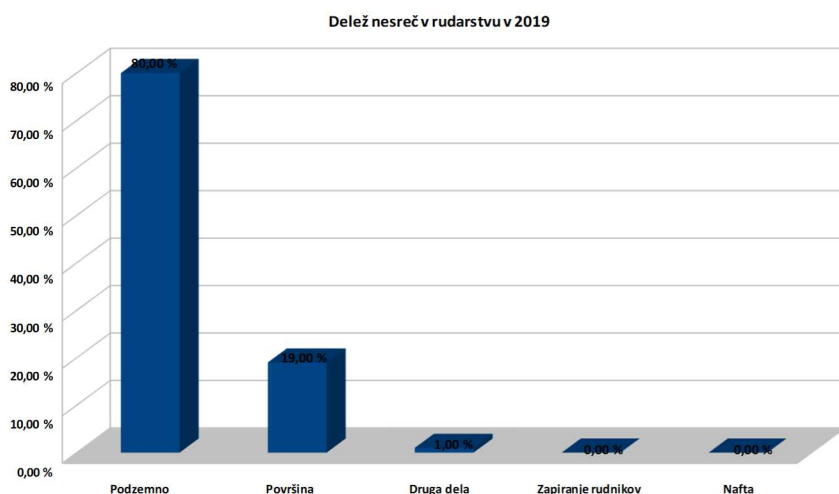

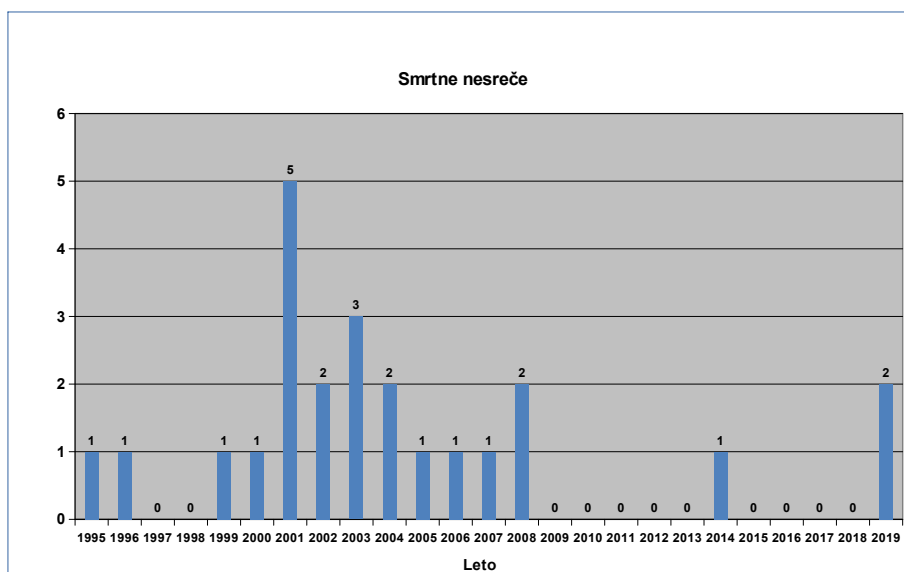
Diagram prikazuje deleže nesreč med posameznimi poddejavnostmi. Največji delež odpade na podzemno pridobivanje mineralne surovine (Premogovnik Velenje), kar je glede na naravo dela in pogoje dela tudi pričakovano. Pri podzemnem pridobivanju se je zgodilo 80 % vseh nesreč, 19 % pa pri površinskem pridobivanju mineralnih surovin in 1% pri drugih delih.

Tabela 2: Delež nesreč v rudarstvu glede na dejavnost

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Podzemno izkoriščanje	55%	44%	72%	73%	60%	80%	70%	76%	81%	82%	79%	74%	80%
Površinsko izkoriščanje	36%	29%	20%	23%	33%	19%	25%	18%	16%	13%	20%	23%	19%
Pridobivanje nafte	1%	1%	3%	1%	1%	0%	1%	1%	0,5%	1%	0%	0%	0%
Druge rudarska dela	5%	24%	4%	3%	5%	0%	2%	1%	2%	4%	1%	2%	1%
Zapiranje rudnikov	3%	2%	1%	0%	1%	1%	2%	4%	0,5%	0%	0%	1%	0%

Iz tabele 2 je razvidno, da tako kot v preteklih letih največji delež nesreč odpade na podzemno izkoriščanje mineralnih surovin, ki se nanaša na izvajanje rudarskih del v Premogovniku Velenje. Ta delež je v letu 2018 znašal 74%, v letu 2019 pa 80%, kar je za 6% več kot v letu 2018. Pri površinskem pridobivanju mineralnih surovin je bil ta delež 23 % v letu 2018, v letu 2019 pa je padel na 19%.

Diagram: Smrtne nesreče v obdobju 1995-2019

V letu 2019 sta se zgodili dve nesreči s smrtnim izidom, medtem ko v letih 2015 do 2018 ni bilo nesreče s smrtnim izidom. Pri tem je potrebno omeniti, da sta se obe smrtni nesreči v letu 2019 zgodili pri površinskem pridobivanju mineralnih surovin.